

สารนิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต

19 มีนาคม พ.ศ. 2565

นางสาววิศรา เนตรกระจ่างกุล
ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญยิ่ง คงอาชาภัทร

Ph.D.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

รองศาสตราจารย์ วินัย วงศ์สุรวัฒน์

Ph.D.

ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์

รองศาสตราจารย์ วิจิตา รักธรรม

Ph.D.

คณบดีวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

ธีรพงษ์ ปิณิจิเสติกุล

Ph.D.

กรรมการสอบสารนิพนธ์

ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย” ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มาจากความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญยิ่ง คงอาชาภัทร ซึ่งเป็นท่านอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ครั้งนี้ โดยอาจารย์ได้ชี้แนะ พร้อมให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือในการดูแลตั้งแต่ขั้นตอนแรกของการศึกษา การเลือกหัวข้อวิจัยที่น่าสนใจ พร้อมทั้งการตั้งคำถามให้เหมาะสมและสอดคล้องเพื่อให้ได้มาถึงผลการศึกษาที่ต้องการ และได้กรุณาตรวจสอบพร้อมทั้งชี้จุดที่ควรจะแก้ไขในส่วนเนื้อหาของเนื้อหาการศึกษาให้มีความถูกต้องและเหมาะสมที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ เป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ตั้งแต่เริ่มต้นการศึกษาปริญญาโทในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกๆ ท่านที่สละเวลาอันมีค่าของท่าน ในการช่วยตอบแบบสอบถามจนทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลอันเป็นประโยชน์ ขอขอบคุณครอบครัวและเพื่อนอันเป็นที่รัก ที่สนับสนุนและเป็นกำลังใจให้เสมอ ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสารนิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจและเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ได้ทำการศึกษาเรื่องนี้เพิ่มเติมต่อไปในอนาคต หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยมา ณ ที่นี้

วริศรา เนตรกระจ่างกุล

ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย

FACTORS AFFECTING INTENTION TO MOVE TO SENIOR HOUSING IN EACH STAGE OF LIFE

วิศรา เนตรกระจ่างกุล 6350263

กจ.ม.

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญยิ่ง คงอาษาภัทร, Ph.D., รองศาสตราจารย์ วินัย วงศ์สุวรรณ, Ph.D., ชีรพงษ์ ปิณิจเสติกุล, Ph.D.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย 2) เพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะของที่พักอาศัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย 3) เพื่อศึกษาทัศนคติในแต่ละช่วงวัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เลือกใช้การสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น และวิเคราะห์ผลด้วยวิธีการทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากที่สุดคือ ปัจจัยแรงผลักดัน ด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน รองลงมาคือ ปัจจัยแรงดึงดูด ด้านการเข้าร่วมทางสังคม สุดท้ายคือ ปัจจัยแรงผลักดัน ด้านครอบครัวและสังคม ในด้านคุณลักษณะของที่พักอาศัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย พบว่า คือ ปัจจัยแรงดึงดูด ด้านการเข้าร่วมทางสังคมส่งผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย กล่าวคือ คุณลักษณะของที่พักอาศัยในยามสูงวัยที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดคือ ต้องทำให้มีอิสรภาพเท่าเดิม ไม่ทำให้รู้สึกว่ายู่ท่ามกลางคนชราที่อ่อนแอและมีแต่โรค ไม่ทำให้กลัวที่จะถูกกระทำทารุณ ทำให้ยังคงรักษามิตรภาพเท่ากับเพื่อนๆ ได้ รองลงมาที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมาก คือ ไม่เปลี่ยนแปลงสิ่งที่เป็นอยู่เดิม ไม่ได้ทำให้รู้สึกแก่ ไม่ได้ทำให้รู้สึกเป็นกังวล เพื่อนของฉันสนใจที่จะย้ายไปโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัย ทำให้ยังคงรักษาเครือข่ายทางสังคมได้ สุดท้ายคือมีทัศนคติที่ดีต่อที่โครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัย ทั้งหมดนี้ คือคุณลักษณะของที่พักอาศัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย สุดท้ายคือทัศนคติในแต่ละช่วงวัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย

คำสำคัญ : บ้านพักอาศัยยามสูงวัย/ย้ายที่พักอาศัย/ปัจจัยแรงผลักดัน/ปัจจัยแรงดึงดูด

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อ	ค
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูปภาพ	ช
สารบัญกราฟ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์ในงานวิจัย	6
1.3 คำถามในงานวิจัย	6
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.5 ขอบเขตงานวิจัย	7
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	8
2.2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ Aged-friendly city and community	11
2.3 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นฐาน	15
2.4 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวางแผนด้านการเงินและที่อยู่อาศัยในอนาคต ของ Generation Y	18
2.5 กรอบงานวิจัยและสมมติฐาน	23
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	24
3.1 วิธีการศึกษา	24
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
3.3 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล	26
3.4 วิธีการเก็บข้อมูล	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5 เครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล	31
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
4.1 การตรวจสอบความเชื่อมั่น	33
4.2 วิเคราะห์ลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง	35
4.3 วิเคราะห์ความแตกต่างของลักษณะประชากรศาสตร์ต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย	41
4.4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงผลักดัน	44
4.5 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงดึงดูด	47
4.6 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย	52
4.7 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ	53
4.8 ผลการทดสอบสมมติฐาน	55
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	60
5.1 สรุปผลการวิจัย	60
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	66
5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	70
5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป	72
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	77
ประวัติผู้วิจัย	86

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า	
4.1	ค่าอัลฟาแสดงความเชื่อมั่นของปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย	34
4.2	แสดงค่าความสอดคล้องของคำถามของค่าอัลฟาแสดงความเชื่อมั่น (α) ระดับต่างๆ	34
4.3	จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	35
4.4	จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	36
4.5	จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพการสมรส	36
4.6	จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรูปแบบการอยู่อาศัยในปัจจุบัน	37
4.7	จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามกรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัยปัจจุบัน	37
4.8	จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	38
4.9	จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นต่อการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย	39
4.10	จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัยว่ามีความต่างจากสถานดูแลคนชรา	40
4.11	จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเด็นอุปสรรคที่อาจจะทำให้ไม่สามารถย้ายเข้าไปพักอาศัยในโครงการชุมชนบ้านพักผู้สูงวัยได้	40

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.12 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานด้วยวิธี Oneway ANOVA เกี่ยวกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามกลุ่มอายุ	41
4.13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างอายุกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามอายุ วิธี Tukey	42
4.14 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานด้วยวิธี Oneway ANOVA เกี่ยวกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามสถานภาพการสมรส	42
4.15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างสถานภาพการสมรส กับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามสถานภาพการสมรส วิธี Tukey	43
4.16 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานด้วยวิธี Oneway ANOVA เกี่ยวกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามรูปแบบการอยู่อาศัยในปัจจุบัน	43
4.17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างสถานภาพการสมรส กับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามรูปแบบการอยู่อาศัยในปัจจุบัน วิธี Tukey	44
4.18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงผลักดัน	44
4.19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงดึงดูด	47
4.20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย	52
4.21 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย ด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณ	53

สารบัญรูปร่างภาพ

รูปร่างภาพ	หน้า
1.1 ประเด็นท้าทายของสังคมผู้สูงอายุแบบสมบูรณ์	1
1.2 ไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุแบบสุดยอด ซึ่งเป็นอัตราที่เร็วกว่าญี่ปุ่น	2
1.3 จำนวนการจดทะเบียนสมรสและหย่า เทียบปี 2550 และ 2560	3
1.4 วิธีที่จะทำให้ชีวิตหลังเกษียณ Wellbeing	5
1.5 Maslow's Hierarchy of Needs	10
1.6 Aged-friendly city and community	11
1.7 สัดส่วนของวัตถุประสงค์การออม จำแนกตามช่วงวัย	19
1.8 กรอบแนวคิดการวิจัย	23

สารบัญกราฟ

กราฟ	หน้า
4.1 ผู้ที่พักอาศัยด้วยในปัจจุบัน	38
4.2 บุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย	39

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

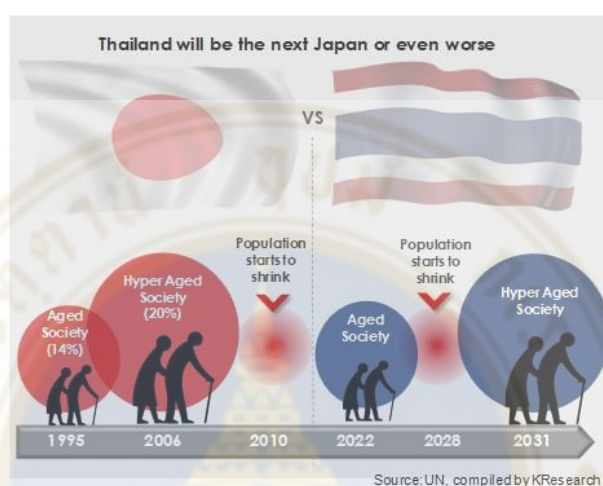
ศูนย์วิจัยกสิกร (2564) ได้มีการจัดทำบทวิเคราะห์ในหัวข้อเรื่อง “สังคมสูงอายุ...แบบสมบูรณ์คนไทยพร้อมแล้วหรือยัง?” ได้พูดถึงประเด็นของสังคมผู้สูงอายุแบบสมบูรณ์ ซึ่งตามนิยามขององค์การสหประชาชาติ (UN) สังคมสูงอายุ (Aging Society) คือการที่ประเทศมีสัดส่วนกลุ่มผู้สูงอายุ อายุมากกว่า 65 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 7 จากจำนวนประชากรประชากรทั้งประเทศ

รูปภาพที่ 1.1 ประเด็นท้าทายของสังคมผู้สูงอายุแบบสมบูรณ์
ที่มา: ศูนย์วิจัยกสิกร (2564)

สำหรับประเทศไทยในปี 2564 นั้นมีผู้สูงอายุ ที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป ประมาณ 9 ล้านคน สัดส่วนราวร้อยละ 12.8 ซึ่งหากเทียบกับประเทศอื่นในอาเซียน ทำให้ประเทศไทยมีสัดส่วนผู้สูงอายุ ต่อประชากร มากเป็นอันดับ 2 เป็นรองเพียงสิงคโปร์เท่านั้น สัดส่วนประชากรสูงอายุของประเทศไทยในปี 2565 มีการคาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 14 ทำให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุแบบสมบูรณ์ (Aged Society) เป็นประเทศแรกของโลก ทั้งนี้เนื่องมาจากอัตราการเกิดที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปัจจุบันประเทศไทยมีอัตราการเกิดเพียง 600,00 คนต่อปีเท่านั้น ซึ่งเป็นผลจากค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป คือการที่คนไทยสมัยใหม่มีการแต่งงานที่ช้าลงกว่าคนสมัยก่อน

และความไม่ต้องการมีบุตรที่เพิ่มขึ้น หรือมีบุตรเพียง 1 คน หรือการหย่าร้างที่มากขึ้น จากประเด็นที่กล่าวมาทำให้อัตราการเกิดลดน้อยลง บวกกับการแพทย์และเทคโนโลยีที่มีพัฒนาไปมาก คนมีอายุยืนยาวมากขึ้น ทำให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุแบบสุดยอด (Hyper-aged Society) หรือมีสัดส่วนประชากรสูงอายุสูงถึงร้อยละ 20 โดยใช้เวลาเพียง 9 ปีหลังจากการเป็นสังคมสูงอายุแบบสมบูรณ์ ซึ่งเป็นอัตราที่นับว่าเร็วกว่าประเทศญี่ปุ่น ที่ใช้ระยะเวลาสูงถึง 11 ปี (ศูนย์วิจัยกสิกร, 2564)

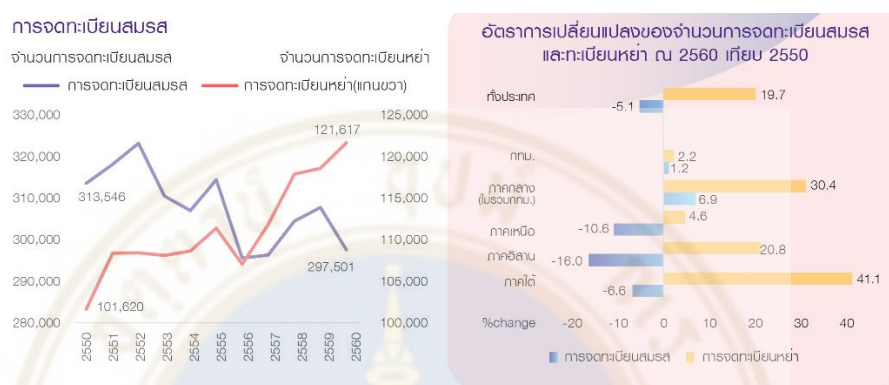

รูปภาพที่ 1.2 ไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุแบบสุดยอด ซึ่งเป็นอัตราที่เร็วกว่าญี่ปุ่น
ที่มา: ศูนย์วิจัยกสิกร (2564)

ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์ (2562) ได้ทำการสำรวจพบว่าในช่วงระหว่างปี 2550 ถึง 2560 ประเทศไทยมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นราว 3 ล้านคน โดยมีจำนวนการแต่งงานที่น้อยลงและการหย่าร้างที่เพิ่มขึ้น จึงหมายถึงจำนวนคน โสดที่มากขึ้น ซึ่งส่งผลให้อัตราการเกิดลดลงตามไปด้วย ซึ่งเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงอายุอย่างรวดเร็วนั่นเอง

บทวิเคราะห์ ฝ่ายกลยุทธ์ธุรกิจพิชิตวัยเกษียณ ของศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์ (2558) พบว่าร้อยละ 82 ของผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับการปรับปรุงที่อยู่อาศัยเพื่ออำนวยความสะดวกยามเกษียณ ร้อยละ 68 มักหาข้อมูลของสินค้าและบริการก่อนตัดสินใจซื้อ ร้อยละ 59 ยินดีที่จะจ่ายเงินมากขึ้นหากได้สินค้าและบริการที่ออกแบบมาเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุ และความต้องการที่สำคัญสามด้านของผู้สูงอายุในวัยเกษียณคือ อยากมีสุขภาพดี ต้องการมีสังคมเพื่อนฝูงที่พูดคุยปะสังสรรค์ได้ไม่เหงา และต้องการ มีความมั่นคงทางการเงิน โดยในด้านของ อสังหาริมทรัพย์ เป็นช่องทางในการเติบโตของหมู่บ้านสำหรับผู้สูงอายุที่เน้นออกแบบตัวบ้านให้เหมาะสมกับการใช้ชีวิต มีพื้นที่ส่วนกลางในการพบปะและทำกิจกรรม สุดท้ายคือการมีระบบดูแลและรักษาความปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียว โดยยังได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของ

ผู้สูงอายุในอนาคต ที่ต้องพึ่งพาตัวเองเป็นหลัก มีการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้มากขึ้น และอาจจะต้องทำงานต่อในวัยหลังเกษียณ เนื่องจากภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในด้านการรักษาสุขภาพและรายได้ที่ลดลง โดยมีการคาดการณ์ว่าในปี 2030 การใช้จ่ายของประชากรผู้สูงอายุจะสูงถึง 4 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 25 ของมูลค่าการใช้จ่ายของประชากรทั้งหมด เนื่องจากมีจำนวนประชากรสูงอายุที่สูงขึ้นทุกปีและกำลังซื้อจากผู้ทำงานเก็บสะสมเงินมาตลอดทั้งชีวิต

รูปภาพที่ 1.3 จำนวนการจดทะเบียนสมรสและหย่า เทียบปี 2550 และ 2560
ที่มา: ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์ (2562)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือบีโอไอ มีการสนับสนุนการลงทุนสำหรับธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เพื่อรองรับจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นในอนาคต และกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในกิจการดูแลผู้สูงอายุอย่างครบวงจร โดยเพิ่มประเภทกิจการสำหรับการดูแลผู้สูงอายุเป็นการเฉพาะ คือ 1) กิจการโรงพยาบาลผู้สูงอายุ โดยผู้ที่ได้รับการส่งเสริมฯ จะได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นเวลา 5 ปี และ 2) กิจการศูนย์ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง จะได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นเวลา 3 ปี (ไทยโพสต์, 2564)

จากบทสัมภาษณ์ นายอชิร พิษานนท์ ประธานคณะกรรมการสมาคมการค้ากลุ่มอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้าง สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และกรรมการบริษัท สุภาลัย จำกัด (มหาชน) พบว่าประเด็นของสังคมผู้สูงอายุว่าเป็นโอกาสทองของธุรกิจบ้านผู้สูงอายุในไทย รวมทั้งการที่จะทำให้ประเทศไทยกลายเป็นจุดหมายของชาวต่างชาติวัยเกษียณ โดยคาดว่าหากฟื้นภาวะโควิดและเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ในอนาคตธุรกิจบ้านผู้สูงอายุจะเติบโตไปได้ดี และมีการแข่งขันที่ยังไม่รุนแรง โดยในช่วงแรกมีการไปศึกษาดูโครงการบ้านที่ต่างประเทศเป็นต้นแบบ ไม่ว่าจะเป็นที่ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย อเมริกา และยุโรป โดยทำธุรกิจแบบร่วมทุนจากผู้พัฒนาต่างชาติ เนื่องจากความชำนาญและประสบการณ์ในการบริหารงานบ้านผู้สูงอายุในเมืองไทยยังมีน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นการจับมือกับกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลมากกว่า และมองว่าธุรกิจบ้านผู้สูงอายุในไทย ส่วนหนึ่งมีมาร์เก็ตที่เติบโตเป็น

ชาวต่างชาติให้ความสนใจอยู่เป็นรีโนเวทเมนต์ พักผ่อนวัยเกษียณที่เมืองไทย เช่นคนญี่ปุ่น และคนแถบสแกนดิเนเวียและออสเตรเลีย สาเหตุคือประเทศไทยอยู่ในโซนที่มีภูมิอากาศไม่เป็นภัยต่อผู้สูงอายุ ไม่ได้หนาวจัด ฤดูกาลของเราค่อนข้างเสถียร มีบริการและความคุ้มค่าของเงิน มากกว่าการอยู่ประเทศตัวเอง รวมทั้งยังเสริมว่าการทำบ้านพักผู้สูงอายุในไทยจะเน้นกลุ่มคนที่ไม่ได้คิดเพียงไม่ได้ต้องการการดูแลที่มาก คือกลุ่มคนที่เพิ่งเกษียณ ไม่มีปัญหาสุขภาพมากมาย ซึ่งกลุ่มนี้จะเน้นมักเลือกซื้ออสังหาริมทรัพย์ คอมมูนิตี้ เป็นหลัก ส่วนการบริการก็มีความต้องการในระดับหนึ่ง อีกกลุ่มคือคนที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้มาก ยังไม่ถึงขั้นนอนโรงพยาบาล แต่ต้องมีการประสานกับโรงพยาบาล โดยกลุ่มนี้จะเน้นการซื้อบริการมากกว่าอสังหาริมทรัพย์ (ไทยรัฐออนไลน์, 2564)

Senior Cohousing คือ การแบ่งบ้านเพื่ออยู่ด้วยกันของผู้สูงอายุ เป็นอีกรูปแบบของที่พักวัยเกษียณ โดยมีจุดเริ่มต้นมากจากประเทศเดนมาร์กในปี พ.ศ. 2503 และถูกนำไปใช้ที่อเมริกาเหนือในปีพ.ศ. 2531 สาเหตุจากการที่คนในวัยเกษียณต้องการหาที่อยู่ให้ตรงกับความต้องการมากขึ้นมากกว่าการเลือกไปอยู่บ้านพักคนชรา ทำให้ Senior Cohousing ได้รับความนิยมมากขึ้น และได้พัฒนาที่พักให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยจุดเด่นที่แตกต่างจากบ้านพักคนชรา คือ การที่ทำให้คนสูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งทางกายและใจ เนื่องจากคนสูงอายุส่วนมากเมื่อเข้าไปที่บ้านพักคนชราจะรู้สึกเหมือนเป็นที่สุดท้ายก่อนจากโลกนี้ไป ด้วยบรรยากาศและการจัดการภายในบ้านพักคนชราที่ต่างจาก Senior Cohousing ที่มีพื้นที่ส่วนกลางที่สามารถทำกิจกรรมด้วยกันได้ ไม่ถูกจำกัดพื้นที่เพียงแต่ในห้องพักของตนเอง เกิดเป็นชุมชนผู้สูงอายุที่แน่นแฟ้นอย่างแท้จริง อีกทั้งในแง่ของค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าบ้านพักคนชราเนื่องจากทุกคนสามารถแชร์ของใช้ส่วนกลางร่วมกันได้ ลดภาระทางการเงินในได้เป็นอย่างดี และการอยู่ร่วมกัน มีข้อดีที่ทุกคนจะคอยสอดส่องดูแลกันและกัน หากมีอุบัติเหตุขึ้นก็สามารถช่วยกันหรือแจ้งโรงพยาบาลได้ทันเวลา สุดท้ายคือทุกคนมีสิทธิ์ในการพูดให้คำแนะนำปรับเปลี่ยนสิ่งต่างๆภายใน Senior Cohousing ได้อีกด้วย แต่ข้อเสียเมื่อเทียบกับบ้านพักคนชราคือ ผู้สูงอายุจะไม่ได้รับการดูแลที่ดีเทียบเท่ากับการอยู่บ้านพักคนชราที่มีพนักงานหรือพยาบาลคอยดูแลและตลอดเวลา มีเพียงเพื่อนบ้านที่คอยดูแลและกันและกัน แต่ก็ไม่ควรคาดหวังว่าเพื่อนบ้านนั้นจะทำหน้าที่ได้ดีเหมือนพยาบาลในบ้านพักคนชรา (Younghappy, 2564)

Jin Wellbeing County คือ โครงการคอนโดมิเนียมที่ออกแบบมาเพื่อผู้สูงวัย มีบรรยากาศแนวรีสอร์ท มีสระว่ายน้ำ และกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสุขภาพกายและสุขภาพใจ มี Club house ห้องคาราโอเกะ ห้องทำสมาธิสวนมนต์ ห้องออกกำลังกาย ห้องโยคะ ลานปลูกผักและกิจกรรมอื่นๆที่ทำให้ผู้สูงวัยได้ออกมาพบปะเพื่อนในวัยเดียวกัน จนเกิดเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยเพื่อนๆ ที่เข้าใจกันเป็นอย่างดี ซึ่งจับกลุ่มผู้สูงวัยที่มีเป้าหมายที่อยากจะมีคุณภาพชีวิตที่ดี ไม่ต้องพึ่งพาใคร ต่อไปอีกอย่างน้อย 30 ปีหลังจากที่เกษียณแล้ว สามารถเดินไปได้ทุกที่ ทำได้ทุกกิจกรรม

โดยไม่กังวลในด้านอันตรายที่จะเกิดขึ้นเพราะโครงการนี้อยู่ภายใต้การดูแลของโรงพยาบาลธนบุรี มีทีมแพทย์ พยาบาล นักวิทยาศาสตร์การกีฬา และนักโภชนาการ ดูแลตลอด 24 ชั่วโมง อีกทั้งยังมีระบบติดตามตัวอัจฉริยะ (Tracking System) สามารถที่จะแจ้งขอความช่วยเหลือได้ตลอดเวลา นับเป็นโครงการที่ออกแบบมาได้ครบวงจรและสอดคล้องตามความต้องการของกลุ่มลูกค้าคือคนสูงวัย ทำให้ไม่ต้องพึ่งพิงคนในครอบครัว อยู่ได้อย่างมีความสุขและปลอดภัยไปในเวลาเดียวกันด้วย (Jin wellbeing, 2563)

รูปภาพที่ 1.4 วิธีที่จะทำให้ชีวิตหลังเกษียณ Wellbeing
ที่มา: Jin Wellbeing (2563)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าด้วยโครงสร้างประชากรที่มีการเปลี่ยนไป เด็กเกิดลดลง คนมีอายุยืนขึ้น ทำให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุได้อย่างรวดเร็วกว่าประเทศอื่น ผู้สูงวัยในอนาคตมีแนวโน้มที่จะต้องพึ่งพาตัวเองมากขึ้น ทำให้มีการวางแผนเรื่องที่อยู่อาศัยในวัยเกษียณตามความต้องการของตนเอง เลือกที่พักที่อยู่แล้วจะทำให้ใช้ชีวิตได้ง่ายขึ้น สะดวกและปลอดภัย รวมทั้งยังมีเพื่อนในวัยเดียวกันที่จะทำให้มีความสุขใจที่ดียิ่งขึ้นได้ด้วย โดยปราศจากความหดหู่ที่เดิมมีเพียงบ้านพักคนชรา ซึ่งมีข้อจำกัดทั้งการใช้ชีวิตและสภาพของสถานที่ ที่ทำให้รู้สึกเหมือนเป็นที่สุดท้ายที่ต้องมาอยู่ก่อนสิ้นลมหายใจนั่นเอง ซึ่งเป็นโอกาสที่ดีของตลาดอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่ในช่วงกำลังเติบโตและยังมีการแข่งขันไม่สูงมากนัก ได้มีการสร้างที่พักอาศัยตามความต้องการของผู้สูงวัย จุดนี้เองทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาหาปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการการปรับตัวของภาคธุรกิจในการวางแผนกลยุทธ์ให้ทันกับการขยายตัวของจำนวนผู้สูงวัยที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการพฤติกรรมและการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้สูงวัยในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ในงานวิจัย

- 1.2.1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย
- 1.2.2. เพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะของที่พักอาศัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย
- 1.2.3 เพื่อศึกษาทัศนคติในแต่ละช่วงวัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย

1.3 คำถามในงานวิจัย

- 1.3.1. ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย
- 1.3.2. คุณลักษณะใดบ้างของที่พักอาศัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย
- 1.3.3. ปัจจัยความแตกต่างด้านอายุมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัยหรือไม่ อย่างไร

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.4.1. เพื่อให้ผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์เข้าใจถึงปัจจัยและคุณลักษณะของที่พักที่มีผลต่อการเลือกซื้อที่พักอาศัยในยามสูงวัย
- 1.4.2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์ใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค พัฒนาธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน
- 1.4.3. เพื่อให้ผู้บริโภคได้มีตัวเลือกที่พักอาศัยที่ตรงกับความต้องการในยามสูงวัย
- 1.4.4. เพื่อให้ผู้ที่สนใจ สามารถนำการวิจัยไปศึกษาต่อยอดองค์ความรู้ และอ้างอิงเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไปในอนาคต

1.5 ขอบเขตงานวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย ของคนแต่ละช่วงวัย” ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ที่มีอายุ 31-60 ปี เนื่องจากเป็นช่วงอายุที่มีมุมมองของการวางแผนการใช้ชีวิตในยามสูงวัยที่ค่อนข้างชัดเจนแล้ว (Morningstarthailand, 2564) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-Probability sampling) โดยเลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความสะดวก (Convenience sampling) เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์จำนวน 400 ชุด ระยะเวลาในการศึกษา ตั้งแต่เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2564 ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 โดยทำการเก็บข้อมูลในช่วงเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 ถึง มกราคม พ.ศ. 2565

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

เกษียณ หมายถึง สิ้นไป ทางราชการหมายถึงการครบกำหนดอายุรับราชการ เมื่ออายุ 60 ปี โดยส่วนใหญ่แล้วประเทศในแถบเอเชีย รวมถึงประเทศไทยมักถือกำหนดให้บุคคลที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ ต้องพ้นจากการทำงาน

Wellbeing หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ที่ดี หมายถึง การมีสุขภาวะทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี รวมทั้งการมีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่ดี ที่จะก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีตามมา

สังคมสูงอายุ (Aging society) หมายถึง สังคมที่มีจำนวนผู้สูงวัยมีอายุมากกว่า 60 ปี บริบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 10 จากจำนวนประชากรทั้งหมด หรือสังคมที่มีจำนวนผู้สูงวัยที่มีอายุมากกว่า 65 ปีบริบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 7 จากจำนวนประชากรทั้งหมด

สังคมสูงอายุแบบสมบูรณ์ (Aged society) หมายถึง สังคมที่มีจำนวนผู้สูงวัยมีอายุมากกว่า 60 ปีบริบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 20 จากจำนวนประชากรทั้งหมด หรือสังคมที่มีจำนวนผู้สูงวัยที่มีอายุมากกว่า 65 ปีบริบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 14 จากจำนวนประชากรทั้งหมด

สังคมสูงอายุแบบสุดขั้ว (Hyper-Aged society) หมายถึง สังคมที่มีจำนวนผู้สูงวัยที่มีอายุมากกว่า 65 ปีบริบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 20 จากจำนวนประชากรทั้งหมด

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำเสนอตามหัวข้อต่างๆ ดังนี้

- 2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
 - 2.2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ Aged-friendly city and community
 - 2.3 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นฐาน
 - 2.4 แนวคิด ทศนคติและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวางแผนด้านการเงินและที่อยู่อาศัย
- ในอนาคต ของ Generation Y
- 2.5 กรอบงานวิจัยและสมมติฐาน

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

2.1.1 ความหมายของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุหรือผู้สูงวัย หมายถึง บุคคลผู้ที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ตามคำนิยามขององค์การสหประชาชาติ โดยในแต่ละประเทศให้คำจำกัดความที่แตกต่างกันไปตามลักษณะทางสังคม วัฒนธรรมที่ต่างกัน เช่น สภาวะสุขภาพของบุคคลนั้น ลักษณะทางกายภาพ สถานภาพในครอบครัว สำหรับประเทศไทยได้กำหนดนิยามผู้สูงอายุอย่างเป็นทางการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 โดย ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2564)

2.1.2 สังคมสูงอายุ

องค์การสหประชาชาติได้แบ่งสังคมสูงอายุเป็น 3 ระดับ ดังนี้

2.1.2.1 สังคมสูงอายุ (Aging society) หมายถึง สังคมที่มีจำนวนผู้สูงวัยมีอายุมากกว่า 60 ปีบริบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 10 จากจำนวนประชากรทั้งหมด หรือสังคมที่มีจำนวนผู้สูงวัยที่มีอายุมากกว่า 65 ปีบริบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 7 จากจำนวนประชากรทั้งหมด

2.1.2.2 สังคมสูงอายุแบบสมบูรณ์ (Aged society) หมายถึง สังคมที่มีจำนวนผู้สูงวัยมีอายุมากกว่า 60 ปีบริบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 20 จากจำนวนประชากรทั้งหมด หรือสังคมที่มีจำนวนผู้สูงวัยที่มีอายุมากกว่า 65 ปีบริบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 14 จากจำนวนประชากรทั้งหมด

2.1.2.3 สังคมสูงอายุแบบสุดขั้ว (Hyper-Aged society) หมายถึง สังคมที่มีจำนวนผู้สูงวัยที่มีอายุมากกว่า 65 ปีบริบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 20 จากจำนวนประชากรทั้งหมด

2.1.3 ปัญหาของผู้สูงอายุ

เนื่องจากสภาพร่างกายที่ถดถอย การเคลื่อนไหวในท่าทางต่างๆ ที่ทำได้ลดลงจากเดิม ไม่สามารถในการดูแลตัวเองได้ มีโรคเรื้อรังที่เกิดขึ้นมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงแต่ส่งผลถึงสภาวะทางร่างกาย ยังส่งผลถึงสภาวะทางด้านจิตใจของผู้สูงอายุด้วย คือ จากเดิมที่มีสถานะทางสังคมที่ดี ได้รับการยอมรับ มีหน้าตาสังคม มีรายได้ดี สถานภาพทางการเงินมั่นคง แต่เมื่ออายุมากขึ้น ความสามารถนั้นกลับลดลงเรื่อยๆ ทำให้เป็นปัญหาทางจิตตามมาได้ โดยองค์การอนามัยโลก (UN, 2017) ได้มีการรายงานถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในผู้สูงอายุ พบว่ามีจำนวนผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 20 ที่ประสบปัญหาทางจิตใจ เกิดเป็นโรคซึมเศร้า โรคสมองเสื่อม โรควิตกกังวล และอาจจะฆ่าตัวตายได้ โดยมีสาเหตุมาจากการที่มีสถานะทางสังคมลดลง รายได้ลดลง มีความโดดเดี่ยวมากขึ้น ความสามารถในการเคลื่อนที่ที่ลดลง มีโรคเรื้อรังมากขึ้น ต้องการการดูแลมากขึ้นกว่าเดิม ทั้งหมดนี้ส่งผลทำให้รายจ่ายในการใช้ชีวิตที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นความเจ็บป่วยทางกายและส่งผลถึงจิตใจด้วยนั่นเอง

2.1.4 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow

Maslow (2513) ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 5 ขั้นดังนี้

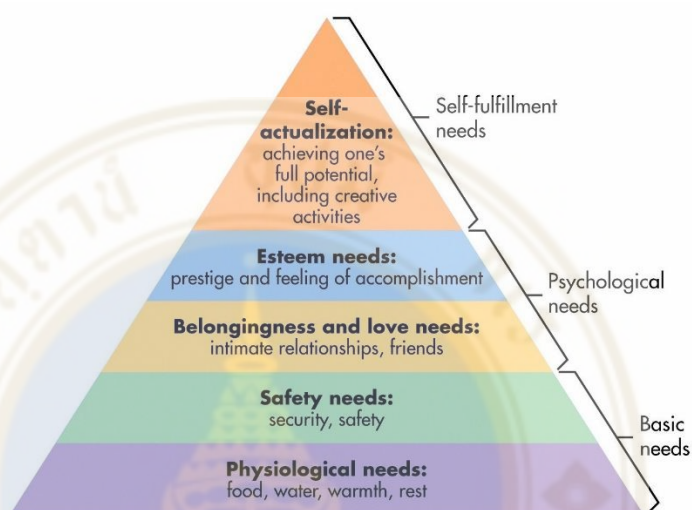
2.1.4.1 ความต้องการทางกายภาพ เช่น ปัจจัยสี่ที่ใช้ในการดำรงชีวิต

2.1.4.2 ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย เช่น ความแข็งแรงของสุขภาพร่างกาย ความมั่นคงทางสังคม หน้าที่การงาน อาชีพ รายได้ ความปลอดภัย

2.1.4.3 ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ เช่น การมีส่วนร่วมในสังคม เป็นที่รักของคนในสังคมนอบข้าง

2.1.4.4 ความต้องการความเคารพนับถือ เช่น ได้รับการยอมรับจากสังคม
มีคนเห็นคุณค่า ให้เกียรติ นับถือ ยกย่อง เชิดชู

2.1.4.5 ความต้องการความสมบูรณ์ของชีวิต จะต่างไปในคนแต่ละคน
เช่น การพัฒนาข้ามขีดจำกัดเดิมของตนเอง ค้นพบศักยภาพใหม่ของตนเอง การพัฒนาแบบไม่หยุด
บรรลุในสิ่งที่ตนได้ตั้งเป้าหมายไว้

รูปภาพที่ 1.5 Maslow's Hierarchy of Needs

ที่มา: Simply Psychology (2563)

โดยผู้สูงอายุยังคงมีความต้องการตามที่กล่าวมา และมีความต้องการมากขึ้นในแง่ของ
ความมั่นคงทางกายภาพ และความปลอดภัย ที่เกิดจากการที่ร่างกายเสื่อมลง ต้องการการดูแลสูงขึ้น
กังวลด้านสุขภาพกายมากขึ้น และต้องการให้สุขภาพแข็งแรงไปอย่างยาวนาน ส่วนในด้านความ
ต้องการความรักและความเคารพนับถือ เนื่องจากสถานะทางสังคมที่ลดลง จากการสูญเสียอาชีพการ
งาน ตำแหน่งและรายได้ที่ลดลง ทำให้ผู้สูงอายุเริ่มไม่มีความสำคัญในสังคมเทียบจากเดิม ก่อให้เกิด
ภาวะเครียด โดดเดี่ยวและถูกแบ่งแยกจากสังคมได้ ดังนั้นผู้สูงอายุจึงมีความต้องการในด้านการ
ความรักและการยอมรับจากสังคมเพิ่มขึ้นจากเดิม เพื่อเติมเต็มความต้องการของผู้สูงอายุ รวมทั้ง
ประชากรโลกที่กำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุ องค์การอนามัยโลกจึงมีการจัดทำแผนที่เรียกว่า
Aged-friendly city and community เพื่อรองรับกับสภาพสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป ทำให้กลุ่มคนสูงอายุ
ใช้ชีวิตได้อย่างปลอดภัย มีความสุข ได้รับการยอมรับ โดยไม่มีการแบ่งแยกอายุ

2.2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ Aged-friendly city and community

2.2.1 ความหมายของ Aged-friendly city and community

องค์การอนามัยโลก (2560) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นสภาพของสังคมและเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ โดยมีการออกแบบหรือปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัยมากขึ้น เข้าถึงได้ง่ายมากขึ้น สะดวกสบายมากขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุไม่ถูกแบ่งแยกจากสังคม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของประชากรที่ก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุ

2.2.2 องค์ประกอบของ Aged-friendly city and community

องค์การอนามัยโลก (2560) ได้กำหนดกรอบของเมืองและสังคมที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุไว้ทั้งหมด 8 ด้าน โดยแบ่งเป็นด้าน

รูปภาพที่ 1.6 Aged-friendly city and community

ที่มา: WHO Global Age-Friendly Cities : A Guide (2550)

2.2.2.1 ที่พักอาศัย เช่น พื้นระดับเดียวกัน ป้องกันการสะดุดล้ม ประตูกว้างพอที่จะนำรถเข็นผู้สูงอายุเข้ามาได้ พื้นห้องน้ำเป็นระดับเดียวกันกับพื้นบ้านเพื่อใช้รถเข็นได้สะดวก มีลิฟท์ในที่พักที่มีหลายชั้น

2.2.2.2 การมีส่วนร่วมในสังคม เช่น จัดกิจกรรมไม่แบ่งแยกช่วงวัย ที่ทำให้ผู้สูงอายุร่วมทำได้

2.2.2.3 การได้รับการยอมรับในสังคม เช่น มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นต่างๆในสังคมที่อยู่

2.2.2.4 การจ้างงาน และการมีส่วนร่วมในท้องถิ่น เช่น ชุมชนและสังคมที่อยู่ยอมรับและมีการสนับสนุนการจ้างงานผู้สูงวัยกลุ่มนี้มากขึ้น ผู้สูงวัยเองก็มีสุขภาพดีทำให้สามารถทำงานได้อย่างคนหนุ่มสาวทั่วไป

2.2.2.5 การสื่อสารและเข้าถึงข้อมูล เช่น มีการสื่อสารข้อมูลผ่านหลายช่องทางเพื่อให้ผู้สูงอายุสะดวกในการรับสาร เช่นออนไลน์สำหรับกลุ่มผู้สูงวัยที่เชี่ยวชาญการใช้เทคโนโลยี หรือการตีพิมพ์ประกาศเพื่อกลุ่มผู้สูงวัยที่ไม่เชี่ยวชาญการใช้เทคโนโลยี 2.2.2.6 การได้รับการสนับสนุนจากชุมชนและบริการทางสุขภาพ เช่น มีสถานบริการพยาบาลใกล้ที่พักอาศัย ได้รับการช่วยเหลือจากคนในชุมชนเมื่อต้องการ

2.2.2.7 พื้นที่ภายนอกที่พักอาศัยและอาคาร เช่น มีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมภายนอกอาคารอย่างเพียงพอ

2.2.2.8 ระบบขนส่งมวลชน เช่น มีทางเท้าที่เรียบเสมอกัน ขอบทางเท้าที่มีทางลาดเพื่อรถเข็นผู้สูงอายุ มีทางจักรยานแยกจากทางรถจักรยาน ป้ายรอรถมีตัวอักษรที่ใหญ่มองเห็นได้ชัดเจน มีการขนส่งหลากหลายให้บริการ

2.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ Aged-friendly city and community

Md Rashed Bhuyan et al., (2563) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความคิดของผู้สูงวัยในเรื่องของ Age-friendly neighborhood ที่ประเทศสิงคโปร์ โดยใช้วิธี Qualitative research จากกลุ่มผู้สูงวัยอายุ 55-82 ปี จำนวน 80 คน พบว่า ผู้สูงวัยให้ความสำคัญใน 5 ด้าน คือ

1. Inclusiveness พบว่า ละแวกที่อยู่อาศัยต้องเป็นชุมชนที่เปิดรับคนทุกวัย ไม่ใช่ชุมชนที่มีแต่ผู้สูงวัยอาศัย แต่มีความหลากหลายของช่วงอายุที่อาศัยในละแวกเดียวกันนั้น เช่นมีการทำพื้นที่รองรับรถเข็นที่เป็นสากล เพื่อรองรับทั้งผู้พิการและผู้สูงวัยที่ไร้รถเข็น พื้นที่ทำกิจกรรมของคนทุกวัย มาทำกิจกรรมด้วยกันได้ เช่นทางเดินที่มีพื้นไม่เรียบเพื่อป้องกันการลื่นล้ม ทางลาดที่มีองศาการเอียงที่เหมาะสม

2. Social environment พบว่า ทุนทางสังคม หรือ Social capital เป็นสิ่งที่ผู้สูงวัยให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมทางสังคมกับผู้คนในชุมชนละแวกที่อยู่อาศัย คอยเป็นหูเป็นตาและช่วยกันดูแลกัน และต้องการที่จะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไร้ความกดดันและอยู่อย่างมีสุขภาพกายและใจที่ดี เป็นชุมชนที่ทุกคนในละแวกนั้น อยากที่จะออกมาพบปะพูดคุยกันเพื่อความสุขใจ ในส่วนของการเข้าร่วมทางสังคม ชุมชนต้องเปิดรับให้ผู้สูงวัยเข้าร่วมในกิจกรรม ไม่แบ่งแยกกลุ่มผู้สูงวัย

ออกไป ให้ทำกิจกรรมเพียงลำพัง เปิดรับทุกความคิดเห็นของผู้สูงวัย เห็นถึงคุณค่าและตัวตนของผู้สูงวัยในชุมชนนั้นๆ

3. Physical environment พบว่า โครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง เช่น การสร้างทางเดินเท้าที่มีความปลอดภัย กว้างเพียงพอและไม่มีสิ่งขวางกั้นการเดิน หรือที่นั่งบนรถโดยสารมีพนักงาน ทางเดินมีราวจับ มีสีที่บ่งชี้ว่าเป็นทางเท้า ไม่ใช่ทางจักรยาน เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการเดินมากขึ้น ป้ายบอกสถานที่เด่นชัด ไม่ต้องมีหลายภาษา หรืออาจใช้รูปภาพช่วยในการบอกทาง ที่นั่งพักรอรถที่มีที่กันชัดเจน มีรถสาธารณะรับส่งระหว่างชุมชนที่พักอาศัยกับสถานที่ต่างๆ ทางเดินไปป้ายรถโดยสารหรือรถไฟใต้ดินที่ไม่ไกลจากที่พักมากนัก ในส่วนของสถานที่บริการอื่น เช่น ฟิตเนส สถานพยาบาล ตลาดที่สามารถเดินไปได้ในระยะใกล้ๆ ประมาณ 500 เมตร หรือประมาณ 5 นาทีจากละแวกบ้าน จะส่งเสริมให้ผู้สูงวัยออกจากบ้านเพื่อมาทำกิจกรรมกับคนในสังคมได้มากขึ้น สุดท้ายในแง่ของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ พบว่าผู้สูงวัยชอบให้มีสวน ต้นไม้ ทัศนียภาพที่สวยงาม และสถานที่การออกกำลังกาย ในละแวกบ้าน เนื่องจากต้นไม้ใบหญ้าและธรรมชาติ ช่วยคลายเครียด ช่วยให้อารมณ์ดีขึ้น ส่งผลต่อการใช้ชีวิตที่มีความสุขทั้งกายและใจของผู้สูงวัย

4. Safety พบว่า ผู้สูงอายุให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยจากการล้ม เนื่องจากสภาพร่างกายแย่ง ทำให้เกิดความเสี่ยงจากการล้มได้มาก จึงควรมีการออกแบบพื้นที่เพื่อป้องกันการล้ม และปรับทัศนคติของคนในชุมชนให้เป็นหูเป็นตาและคอยช่วยเหลือ ด้านความปลอดภัยทางการเดินทาง ควรมีราวจับระหว่างทางเดินทั้งสองข้างเนื่องจากผู้สูงอายุบางคนอาจจะไม่สะดวกที่จะใช้มือจับด้านใดด้านหนึ่งเนื่องจากได้รับการบาดเจ็บมา สุดท้ายความปลอดภัยด้านอาชญากรรมหรือการกระทำผิด ควรมีการติด CCTV เพื่อดูแลดูย้อนหลัง ในการหาตัวผู้ทำผิด

5. Sense of place พบว่า ความรู้สึก ความทรงจำที่ดีที่มีต่อละแวกที่พักอาศัย ทำให้ไม่อยากจะย้ายไปที่อื่น เช่น ผู้สูงอายุที่มองว่าละแวกที่พักอาศัยทำให้ตนได้ออกมาพบปะผู้คน ได้พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น รู้สึกปลอดภัยและมีตัวตนที่ได้อยู่ในละแวกนั้น

พรรัตน์ พงษ์ประเสริฐ และ เสาวลักษณ์ กิตติญาณปัญญา (2563) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุของกลุ่มผู้สูงอายุในอนาคดในกรุงเทพมหานคร โดยวิธี Quantitative research กลุ่มผู้สูงอายุอายุ 50-59 ปี จำนวน 400 คน พบว่า มี 7 ปัจจัยย่อย จาก 3 กลุ่มปัจจัยหลัก ที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการตัดสินใจเลือกที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุในอนาคต ดังนี้

1. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย คือ มีการออกแบบและติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวก มีสถานพยาบาลขนาดเล็กภายในโครงการ มีบุคลากรที่มีความชำนาญช่วยเหลือได้ตลอดเวลาในโครงการ ระบบการรักษาความปลอดภัยที่เข้มงวด

2. ด้านทำเลที่ตั้งของโครงการ คือ มีทำเลที่ตั้งโครงการอยู่ใกล้รถไฟฟ้า ใกล้ตลาดหรือศูนย์การค้า

3. ด้านการออกแบบภายในและคุณลักษณะของที่อยู่อาศัย คือ มีการออกแบบที่พักอาศัยให้มีระดับพื้นเสมอกัน เลี่ยงการเปลี่ยนระดับของพื้นกล่าวคือ ไม่ยกพื้นต่างระดับหรือมีธรณีประตูกั้น หากมีการยกพื้นควรทำให้มีความลาดชันที่น้อย

จันทิมา โพธิสารัตนะ และ ธิตต์ ศรีศิริ โชติ (2561) ได้ทำการศึกษา คุณลักษณะหมู่บ้านเพื่อเกษียณอายุที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อบ้านเพื่อเกษียณอายุในประเทศไทยของผู้สูงอายุชาวออสเตรเลีย โดยวิธี Quantitative research กลุ่มผู้สูงอายุชาวออสเตรเลีย ที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป ซึ่งใกล้เกษียณอายุ กำลังจะเกษียณอายุ หรือเกษียณอายุแล้ว ที่พักหรือเคยพักอาศัยระยะยาวในประเทศไทย จำนวน 370 คน พบว่าคุณลักษณะของหมู่บ้านเพื่อเกษียณอายุที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อหมู่บ้านเพื่อเกษียณอายุ มีดังนี้

1. คุณลักษณะของตัวบ้านและพื้นที่ใช้สอยภายในบ้าน เช่น พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านโดยรวมมีขนาดใหญ่ ค่าใช้จ่ายในการอยู่อาศัยน้อย เช่น ค่าบำรุงรักษารายเดือน ค่าส่วนกลาง

2. คุณลักษณะภายนอกของตัวบ้าน เช่น มีขนาดของสวนที่ใหญ่ มีพื้นที่ส่วนกลาง เช่น สวน หรือ สโมสร ที่ใช้ร่วมกันภายในโครงการ

3. คุณลักษณะสิ่งแวดล้อมภายในหมู่บ้าน เช่น ภายในหมู่บ้านมีคุณภาพอากาศดี เสียงสงบ มีความร่มรื่น เช่น มีต้นไม้กระจายอยู่ทั่วบริเวณ มีไฟถนนส่องสว่าง มีทางเดินเท้า มีความร่มรื่น เช่น มีต้นไม้กระจายอยู่ทั่วบริเวณ

4. สถานที่ตั้งและทำเล เช่น ที่ตั้งของหมู่บ้านอยู่ใกล้สถานพยาบาล ร้านค้า ร้านอาหาร ห้องสมุด สวนสาธารณะและสถานที่สาธารณะอื่น ๆ ใกล้ระบบขนส่งสาธารณะ ใกล้ที่พักของคนใกล้ชิดของท่านในกรณีที่ท่านมีคนใกล้ชิดอาศัยอยู่ในประเทศไทย ใกล้สถานที่ให้บริการทางสังคมอื่น ๆ เช่น ที่กำจัดขยะ สถานีตำรวจ ที่ทำการไปรษณีย์

ในส่วนของสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนกลางของหมู่บ้าน ไม่มีผลต่อการตัดสินใจ เนื่องจากผู้สูงอายุชาวออสเตรเลียซึ่งเป็นผู้ที่พักหรือเคยพักอาศัยระยะยาวในประเทศไทยมีความคุ้นเคยต่อพื้นที่ในประเทศไทยและมีแนวโน้มที่จะเดินทางไปยังที่ต่าง ๆ ได้เอง จึงไม่ให้ความสำคัญต่อสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนกลางของหมู่บ้าน เช่น หมู่บ้านมีห้องออกกำลังกายส่วนกลาง มีแพทย์ พยาบาลประจำหมู่บ้าน มีร้านสะดวกซื้อภายในหมู่บ้าน มีพนักงานรักษาความปลอดภัยภายในหมู่บ้าน

2.3 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นฐาน

2.3.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการย้ายถิ่นฐานของลี

Everett Spurgeon Lee (2539) ได้คิดค้นทฤษฎีการย้ายถิ่นฐาน โดยมีการปรับปรุงมาจากกฎในการย้ายถิ่นฐานหรือ Law of migration ของ Ravenstein (2432) ซึ่งลีได้กล่าวถึงปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันจากแหล่งที่อยู่เดิม (Push factors) ให้ย้ายจากถิ่นที่อยู่เดิมเพื่อมาถิ่นที่อยู่ใหม่ และปัจจัยที่เป็นแรงดึงดูดของถิ่นที่อยู่ใหม่ (Pull factors) ที่ทำให้มีความต้องการในการย้ายไปยังถิ่นที่อยู่ใหม่ ซึ่งอาจเรียกว่าเป็นทฤษฎีแรงผลักดันและแรงดึงดูด หรือ Push and pull theory ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจย้ายถิ่นฐาน โดยกำหนด 4 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจย้ายถิ่นฐานคือ 1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ของถิ่นที่อยู่เดิม (Push factors) 2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ของถิ่นที่อยู่ใหม่ (Pull factors) 3. อุปสรรคที่แทรกระหว่างถิ่นที่อยู่เดิมและถิ่นที่อยู่ใหม่ 4. ปัจจัยส่วนบุคคล โดยเทียบผลดีผลเสียมาจากปัจจัยทั้งสี่ หากมีผลดีมากกว่าก็จะส่งผลต่อการตัดสินใจในการย้ายถิ่นฐาน

2.3.3 ปัจจัยแรงผลักดัน (Push factors)

ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้ย้ายจากถิ่นที่อยู่เดิมเพื่อมาถิ่นที่อยู่ใหม่ มีได้หลายปัจจัย เช่น

2.3.3.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เช่น อัตราการว่างงานสูง ค่าครองชีพสูง ความยากจน

2.3.3.2 ปัจจัยทางสังคม เช่น คุณภาพการศึกษาต่ำ มีอาชญากรรมสูง ก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิต ความหนาแน่นของประชากรสูง คุณภาพชีวิตต่ำ

2.3.3.3 ปัจจัยด้านการเมือง เช่น เกิดความรุนแรงจากเรื่องทางการเมือง กีดกันทางเชื้อชาติหรือศาสนา กีดกันการออกความคิดเห็นในความเห็นต่างทางการเมือง

2.3.3.4 ปัจจัยด้านกฎหมาย เช่น ไม่มีการออกกฎหมายเพื่อรองรับการทำงานในผู้สูงอายุ หรือคนตาบอด ไม่มีกฎหมายที่ช่วยปกป้องสิทธิของประชาชน

2.3.4 ปัจจัยแรงดึงดูด (Pull factors)

ปัจจัยที่เป็นแรงดึงดูดให้ย้ายมายังถิ่นที่อยู่ใหม่ มีได้หลายปัจจัย เช่น

2.3.4.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เช่น โอกาสในการถูกจ้างงานสูงขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น

2.3.4.2 ปัจจัยทางสังคม เช่น มีโอกาสในการศึกษาที่เพิ่มขึ้น มีโอกาสในหน้าที่การงานที่สูงขึ้น มีอาชญากรรมน้อยลงเกิดความปลอดภัยในชีวิตมากขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทำให้ได้รวมกลุ่มกับครอบครัว

2.3.4.3 ปัจจัยด้านการเมือง เช่น ไม่มีการขัดแย้งทางการเมือง ไม่มีการกีดกันทางเชื้อชาติหรือศาสนา หรือไม่กีดกันการออกความคิดเห็นในความเห็นต่างทางการเมือง

2.3.4.4 ปัจจัยด้านกฎหมาย เช่น ออกกฎหมายรองรับการทำงานของคนตาบอดหรือผู้สูงอายุ มีกฎหมายที่ช่วยปกป้องสิทธิของประชาชน

2.3.5 อุปสรรคที่แทรกระหว่างถิ่นที่อยู่เดิมและถิ่นที่อยู่ใหม่

เช่น ระยะเวลาที่ไกล การเดินทางที่ไม่สะดวก แต่เมื่อเวลาผ่านไปเทคโนโลยีเข้ามา ทำให้อุปสรรคต่างๆลดน้อยลงไปมาก ทำให้เป็นปัจจัยนี้มีความสำคัญลดลง

2.3.6 ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล ถือเป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อการตัดสินใจในการย้ายถิ่นฐาน เช่น อายุ เพศ ระดับการศึกษา ความชำนาญ เชื้อชาติ ครอบครัว และการรับรู้ต่อถิ่นที่อยู่เก่าและใหม่ ซึ่งคนมักจะมีข้อมูลของถิ่นที่อยู่เก่ามากกว่าเนื่องจากอยู่มากนาน การที่คนมีข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ใหม่น้อย อาจจะเป็นอีกปัจจัยที่ยับยั้งการตัดสินใจในการย้ายถิ่นฐานได้

2.3.7 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นฐานของคนสูงวัย

Wiseman (2523) ได้ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้คนสูงวัยเริ่มย้ายที่อยู่อาศัยในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยพบว่า ผู้สูงวัยจะย้ายที่อยู่อาศัยเมื่อมีความไม่พึงพอใจในสภาพแวดล้อมของที่อยู่เดิม โดยมีปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้ย้ายไปที่อยู่ใหม่ เช่น การเกษียณ เกิดความลำบากในการดำรงชีวิต สุขภาพที่แย่ลง สูญเสียคู่ชีวิต รายได้ลดลง ภาระการดูแลรักษาบ้าน การซ่อมบำรุงที่มากขึ้น ความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชุมชนที่อาศัย ส่วนแรงดึงดูดของที่อยู่ใหม่ เช่น บ้านพักที่น่าดึงดูด เพื่อนบ้านที่ดี สังคมที่ดี ซึ่งเป็นปัจจัยด้านกายภาพ สังคม และเศรษฐกิจ

Litwak and Longino (2530) ได้ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบของการย้ายถิ่นฐานของผู้สูงวัย ในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าขึ้นอยู่กับ 3 ปัจจัย ได้แก่

1. การเกษียณ ทำให้ผู้สูงวัยเสาะหาถิ่นที่อยู่อาศัยใหม่ที่ทำให้ตัวเองได้ผ่อนคลาย ได้ทำกิจกรรมต่างๆ ได้อยู่ใกล้ชิดกับญาติพี่น้อง ลูกหลานหรือเพื่อนฝูงได้ดียิ่งขึ้น

2. การเกิดโรคเรื้อรัง และความเสื่อมถอยของความจำ ทำให้มีความลำบากในคหรงค์ชีวิต เช่น การทำความสะอาด ทำอาหาร ไปชอปปิง การจัดการทางการเงิน ทำให้ผู้สูงวัยย้ายถิ่นที่อยู่ มาใกล้กับครอบครัวมากขึ้น หรืออาจจะย้ายไปอยู่ใกล้กับสถานที่ที่มีผู้ดูแลผู้สูงวัยได้อย่างใกล้ชิด

3. ความรุนแรงของภาวะความจำเสื่อมและภาวะโรคเรื้อรังที่รุนแรงขึ้น ทำให้ผู้สูงวัยช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เช่นการใส่เสื้อผ้า การกิน การเดิน การเข้าห้องน้ำ การอาบน้ำ หรือการทานยา รักษาโรค ทำให้ผู้สูงวัยตัดสินใจย้ายไปยังสถานที่ดูแลผู้สูงวัยแบบครบวงจร

Hays (2545) และ Oswald and Rowled (2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันในการย้ายไปยังถิ่นฐานใหม่ของผู้สูงวัยในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสุขภาพ เป็นแรงผลักดันที่จะทำให้ผู้สูงวัยย้ายถิ่นฐานไปยังที่อยู่ใหม่ เช่น ภาวะสุขภาพถดถอย ต้องรักษาตัวในโรงพยาบาล ภาวะความจำถดถอย ต้องไปพบแพทย์ที่แผนกผู้ป่วยนอกบ่อยครั้งขึ้น ภาวะโรคเรื้อรังที่รุนแรงมากขึ้น ปัจจัยที่กล่าวมาทำให้ผู้สูงวัยไม่สามารถใช้ชีวิตแบบปกติได้ และเป็นแรงผลักดันให้ย้ายไปถิ่นที่อยู่ใหม่

Suja Chaulagain et al., (2564) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการย้ายที่พักอาศัยไปยังชุมชนพักอาศัยของคนสูงวัยในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยวิธี Qualitative และ Quantitative research จากกลุ่มผู้สูงวัยที่มีอายุมากกว่า 65 ปี จำนวน 363 คน พบว่า ปัจจัยที่มีผลในด้านบวกต่อการตัดสินใจในการย้ายที่พักอาศัยไปยังชุมชนพักอาศัยของคนสูงวัย ได้แก่

1. ปัจจัยแรงผลักดันให้ย้ายออกจากที่อยู่เดิม คือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับสุขภาพ ปัจจัยที่เกี่ยวกับครอบครัวหรือเพื่อน ปัจจัยเกี่ยวข้องกับบ้านพักอาศัย กล่าวคือ ผู้สูงวัยที่มีสภาพร่างกายที่ถดถอย มีความเจ็บป่วยเกิดขึ้น ต้องการการดูแลที่มากขึ้น หรือการได้รับแรงสนับสนุนจากครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นคู่ชีวิตหรือลูกหลานในการย้ายที่อยู่อาศัย และภาระการดูแลซ่อมแซมบ้านที่เพิ่มขึ้น ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ส่งผลต่อการตัดสินใจย้ายที่อยู่อาศัยไปยังชุมชนพักอาศัยของคนสูงวัย

2. ปัจจัยแรงดึงดูดที่ทำให้ย้ายไปที่อยู่ใหม่ คือ มีเพียงปัจจัยเกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกเท่านั้น กล่าวคือ การเดินทางที่สะดวก กิจกรรมที่หลากหลาย จะส่งผลต่อการตัดสินใจย้ายที่อยู่อาศัยไปยังชุมชนพักอาศัยของคนสูงวัย โดยปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ไม่มีผลต่อการตัดสินใจ ทำให้ได้เห็นว่าคนสูงวัยให้ความสำคัญด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่าทำเลที่ตั้งและสภาพแวดล้อมนั่นเอง

ส่วนปัจจัยที่มีผลในทางลบต่อการตัดสินใจในการย้ายที่พักอาศัยไปยังชุมชนพักอาศัยของคนสูงวัย คือ ปัจจัยด้านการรับรู้ต่ออุปสรรค ได้แก่ อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ อุปสรรคเกี่ยวกับสังคมและจิตวิทยา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลและความรู้ กล่าวคือ ผู้สูงวัยจะไม่ตัดสินใจย้ายที่อยู่อาศัยหากยังมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบภายในครอบครัว

อยู่ หรือไม่มีฐานะทางการเงินที่สูงพอที่จะย้ายไปอยู่ที่ชุมชนคนสูงวัย มีเงินไม่พอจ่ายค่ารายเดือน ค่าแรกเข้าหรือค่าบริการต่างๆ การไม่มีข้อมูลหรือความรู้ที่เพียงพอต่อชุมชนพักอาศัยของคนสูงวัยที่จะย้ายไป หรือมีความคิดแง่ลบว่าสภาพที่พักคงเหมือนกับสถานดูแลคนสูงวัยหรือ Nursing home ที่เป็นที่สุดท้ายก่อนจบชีวิตลง ทำให้ไม่อยากย้ายไป

ในงานวิจัยพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพที่เป็นปัจจัยแรงผลักดันและการตัดสินใจในการย้ายที่พักอาศัย มีอิทธิพลการส่งผ่านมาจากอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว อุปสรรคเกี่ยวกับสังคมและจิตวิทยา กล่าวคือหากมีอุปสรรคจากสองปัจจัยข้างต้นมากระทบ ก็อาจจะทำให้ผู้สูงวัยตัดสินใจที่จะไม่ย้ายที่อยู่ แม้ว่าจะมีแรงกระตุ้นในการย้ายที่อยู่จากสภาพร่างกายที่ถดถอยลงไปก็ตาม เช่นเดียวกับปัจจัยเกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกและการตัดสินใจในการย้ายที่พักอาศัย มีอิทธิพลการส่งผ่านมาจากอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ อุปสรรคเกี่ยวกับสังคมและจิตวิทยา กล่าวคือแม้จะถูกดึงดูดด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกและกิจกรรมที่น่าสนใจ แต่ผู้สูงวัยจะตัดสินใจไม่ย้ายที่อยู่อาศัยเนื่องจากมีเงินไม่เพียงพอในการจ่าย หรือมีอุปสรรคเกี่ยวกับจิตวิทยาและสังคม เช่น ครอบครัวที่มีแนวคิดด้านลบหรือไม่ต้องการให้ผู้สูงวัยไปอยู่ในชุมชนผู้สูงวัย

2.4 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวางแผนด้านการเงินและที่อยู่อาศัยในอนาคต ของ Generation Y

2.4.1 ความหมายของ Generation Y

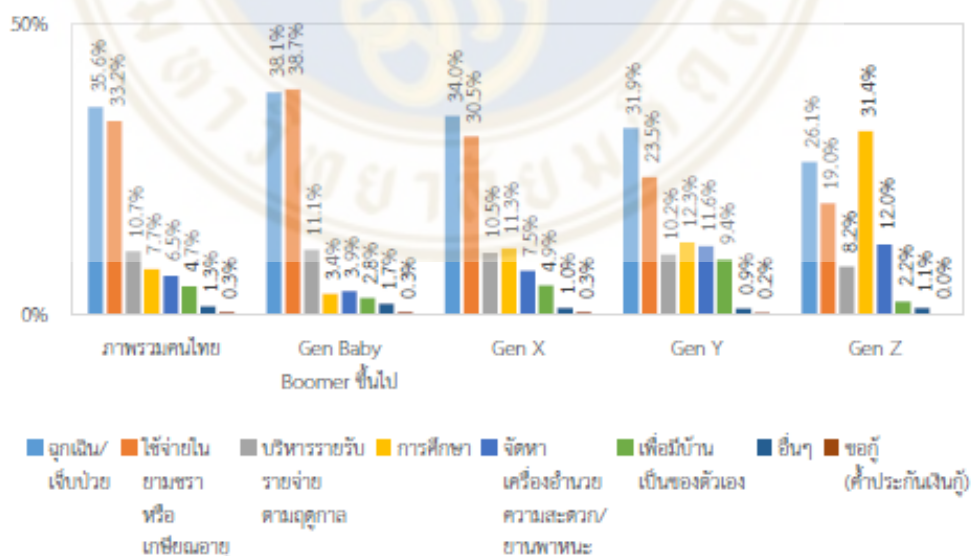
กลุ่มคนเจนเนอเรชั่นวาย คือ กลุ่มคนที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2523-2543 มีอายุปัจจุบันอยู่ในช่วง 21-41 ปี นับเป็นกลุ่มประชากรที่มีบทบาทด้านการบริโภคและเป็นแรงงานใหญ่ในเศรษฐกิจและจะเติบโตเป็นกลุ่มผู้สูงวัยในอนาคต (กรมสุขภาพจิต, 2563)

2.4.2 แนวคิด ทฤษฎีของ Generation Y

ในปี พ.ศ. 2561 สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และบริษัท ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ ได้ศึกษาทัศนคติและปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย พบว่า แนวทางการดำเนินชีวิต ปัจจัยการสร้างครอบครัว และทัศนคตินั้นแตกต่างจากคนรุ่นก่อน คือ มีความมุ่งมั่น ความทะเยอทะยานต่อความสำเร็จ ความก้าวหน้าในอาชีพ ต้องการรูปแบบชีวิตที่มีความยืดหยุ่น ต้องการความท้าทาย แสวงหาโอกาสในการทำงาน หรือเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศ รวมถึงมีความเป็นปัจเจกบุคคลสูง ขณะเดียวกันมีแนวคิดที่ยอมรับการเป็น

คู่รักเพศเดียวกันเพิ่มมากขึ้น ด้านพื้นฐานครอบครัว และแนวทางการสร้างครอบครัว พบว่า ประมาณร้อยละ 29.4 โทม่าโดยไม่สมบูรณ์ คือไม่ครบครอบครัวที่มีพ่อแม่ลูก และพบว่า กลุ่มที่มีครอบครัวแล้ว ร้อยละ 69.9 อยู่ก่อนแต่งโดยเฉลี่ย 2 ปี ไม่ให้ความสำคัญกับข้อผูกมัดทางพิธีการหรือกฎหมาย ร้อยละ 27.0 ไม่ให้ความสำคัญกับการแต่งงาน ร้อยละ 42.9 ไม่ให้ความสำคัญกับการจดทะเบียนสมรส (กรมสุขภาพจิต, 2563)

รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย (2561) พบว่า คนไทยคิดวางแผนทางการเงินในยามเกษียณ และเริ่มมีการออมเงินแล้ว ถึงร้อยละ 66.4 ในปี 2561 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 44.4 จากปี 2559 จะเห็นว่าคนไทยเริ่มให้ความสำคัญเรื่องการออมเพื่อเกษียณสูงขึ้น และเป็นไปในทางเดียวกับพฤติกรรมในเรื่องการตั้งเป้าหมายทางการเงินระยะยาวที่ดีขึ้น โดยมีสัดส่วนผู้ออมได้จริงตามแผนการออมเพื่อเกษียณที่คิดไว้ร้อยละ 18.6 ในปี 2561 จากร้อยละ 14.2 ในปี 2559 จะเห็นว่าแม้ว่าจะมีการตระหนักรู้และเริ่มออมเงินแล้ว แต่ยังไม่สามารถทำได้จริงตามเป้า สำหรับวัตถุประสงค์ในการออมเงินหลักๆ คือสำหรับยามฉุกเฉินหรือเจ็บป่วย มีสูงสุด ร้อยละ 35.6 รองลงมาคือใช้ในยามเกษียณที่ร้อยละ 33.2 สุดท้ายเพื่อบริหารรายรับรายจ่ายตามฤดูกาลที่ร้อยละ 10.7 โดยพบว่าคนใน Gen Baby Boomer และ Gen X ออมเพื่อเกษียณมากกว่ากลุ่มอื่น และ Gen Y ที่เป็นกลุ่มที่ยังอยู่ในวัยเรียน ทำงาน มักออมเพื่อยามฉุกเฉินมากกว่าเพื่อเกษียณ ส่วน Gen Z ซึ่งส่วนใหญ่เรียนอยู่ มักออมเพื่อการศึกษา

รูปภาพที่ 1.7 สัดส่วนของวัตถุประสงค์การออม จำแนกตามช่วงวัย ที่มา: รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทยปี (2561)

2.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวางแผนด้านการเงินและที่อยู่อาศัยในอนาคตของ Generation Y

ปฏิมากร ใจอ่อน (2564) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยแวดล้อมระดับมหภาค ทักษะทางการเงินและการจัดการการเงินส่วนบุคคล ที่เป็นสาเหตุแห่งความสำเร็จในการออมเงินของ Gen Y เพื่อวัยเกษียณ โดยวิธี Qualitative และ Quantitative research จากกลุ่มผู้ตัวอย่างที่เกิดปี พ.ศ. 2523-2543 จำนวน 400 คน พบว่า มีปัจจัย 3 ด้านที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการออมเงินของ Gen Y เพื่อวัยเกษียณ

1. ปัจจัยการจัดการการเงินส่วนบุคคล แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการลงทุน รายได้ รายจ่ายและเงินออม
2. ปัจจัยแวดล้อมทางมหภาค แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ ปัจจัยทางด้านการเมือง/นโยบาย ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม/สังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี ด้านสิ่งแวดล้อม และกฎหมาย
3. ปัจจัยด้านทักษะทางการเงิน มี 3 ด้าน คือ พฤติกรรมทางการเงิน ความรู้ทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน

พิจิตรา ก้องกิตติงาม และ บุษรา โปวาทอง (2561) ได้ทำการศึกษากลุ่มเงินเนอเรชั่น วัยกับการวางแผนทางการเงินเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย: กรณีศึกษา บัณฑิตจบใหม่จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยวิธี Quantitative research จากกลุ่มผู้ตัวอย่างที่เป็นบัณฑิตจบใหม่และทำงานมาไม่เกิน 1 ปี จำนวน 373 คน พบว่า ปัจจุบันกลุ่มบัณฑิตจบใหม่ที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นทำงานมีแนวคิดเกี่ยวกับการซื้อที่อยู่อาศัยที่ต่างไปจากอดีต ส่วนใหญ่มีความสนใจต้องการซื้อที่อยู่อาศัยก่อนรถยนต์ ร้อยละ 54 ของบัณฑิตจบใหม่ มีการลงมือออมเงินเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย ให้ความสำคัญซื้อที่อยู่อาศัยรูปแบบคอนโดมิเนียม ในราคา 2-3 ล้านบาท บริเวณศูนย์กลางธุรกิจ ตอนเหนือ และตะวันออก ของกรุงเทพมหานครเพราะมีรถไฟฟ้า รถไฟใต้ดินผ่าน มีความสนใจซื้อที่อยู่เพื่ออาศัยเองคนเดียว และผลการศึกษสามารถบ่งชี้ถึงศักยภาพของคนรุ่นใหม่ที่มีความตั้งใจในการซื้อที่อยู่อาศัยให้ได้ภายใน 5 ปีแรกของการทำงาน และมีการลงมือออมเงินเพื่อเป้าหมายนั้น โดยพบว่าอุปสรรคที่สำคัญของการออมเงินคือการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และขาดความรู้ด้านการสร้างความมั่งคั่ง พบว่าส่วนใหญ่ยังคงออมเงินในรูปแบบของบัญชีออมทรัพย์ซึ่งมีดอกเบี้ยน้อย

อนรรฆวี ปะวีร์ เกิดแย้ม (2556) ได้ทำการศึกษา การวางแผนที่อยู่อาศัยหลังเกษียณของ คนทำงาน 3 ช่วงวัย: กรณีศึกษาธนาคารอาคารสงเคราะห์ การเคหะแห่งชาติ และบริษัท แกรนด์ คาแนล แลนด์ จำกัด(มหาชน) โดยวิธี Quantitative research จากกลุ่มผู้ตัวอย่างที่เป็นพนักงานของ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ การเคหะแห่งชาติ และบริษัท แกรนด์ คาแนล แลนด์ จำกัด(มหาชน) จำนวน 374 คน พบว่า ช่วงวัยที่มีการวางแผนที่อยู่อาศัยเพื่อวัยเกษียณสูงที่สุด คือ คนเจนเอ็กซ์ (ผู้ที่

เกิดปี 2509-2523) มีการวางแผนที่อยู่อาศัยเพื่อวัยเกษียณร้อยละ 80 มีการวางแผน 2 แบบ คือ แบบที่ 1 อยู่ที่เดิมพร้อมกับปรับปรุงที่อยู่อาศัยคิดเป็นร้อยละ 41 แบบที่ 2 คือ วางแผนย้ายที่อยู่อาศัยร้อยละ 39 โดยเหตุผลอันดับแรก คือ ต้องการกลับภูมิลำเนาเดิม ช่วงวัยที่มีการวางแผนที่อยู่อาศัยเพื่อวัยเกษียณรองลงมา คือ คนเจนวาย (ผู้ที่เกิดปี 2524-2543) ร้อยละ 73 และสุดท้าย คนเจนบี (ผู้ที่เกิดก่อนปี 2509) ร้อยละ 72 เนื่องจากคนวัยนี้ส่วนมาก มีความต้องการย้ายบ้าน หรือซื้อบ้านหลังที่ 2 มีน้อย มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยซึ่งทั้งสองช่วงวัยนี้ก็มีการวางแผนที่อยู่อาศัยเพื่อวัยเกษียณทั้ง 2 แบบเช่นกัน โดยช่วงวัยที่เหมาะสมในการวางแผนที่อยู่อาศัยเพื่อวัยเกษียณที่สุด คือ ช่วงอายุ 29-35 ปี โดยพบว่า คนเจนวายมีการวางแผนย้ายที่อยู่อาศัยในวัยเกษียณสูงกว่าคนเจนเอ็กซ์และเจนบี โดยมีสูงถึงร้อยละ 48 เมื่อเทียบกับเจนเอ็กซ์และเจนบีมีเพียงร้อยละ 42 และ 25 ตามลำดับ และพบว่าทัศนคติในการออกแบบบ้านพักเพื่อวัยเกษียณมีความคล้ายคลึงกัน คือ มีห้องน้ำสำหรับผู้สูงวัยหรือพิการ ไม่มีพื้นที่ต่างระดับ พื้นกระเบื้องมีความฝืดของผิวสัมผัส ติดราวจับภายในบ้าน และติดเครื่องส่งสัญญาณขอความช่วยเหลือ รวมทั้งทัศนคติด้านปัจจัยการพัฒนาโครงการ คือ เดินทางไปโรงพยาบาลใกล้เคียงได้สะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวกภายในบ้าน มีลานกิจกรรมสวนสาธารณะ และใกล้แหล่งจับจ่ายใช้สอย

กนกกร บุญมา และสุนีย์ วรรณโกมล (2561) ได้ทำการศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกโครงการพักอาศัยหลังเกษียณเมื่อถึงวัยผู้สูงอายุ โดยวิธี Quantitative research จากกลุ่มผู้ตัวอย่างที่เป็นวัยทำงานเป็นต้น ไปและอาศัยในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 คน พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุต่ำกว่า 40 ปี มีสถานภาพโสด มีความคาดหวังและความสนใจบ้านเดี่ยวราคา 1,000,001-2,000,000 บาทและมีราคาของการให้บริการดูแลผู้สูงอายุต่อเดือนที่ 10,000-20,000 บาท มีพื้นที่ใช้สอยส่วนตัว 36-45 ตารางเมตร โดยให้ความสำคัญปัจจัยต่างๆดังนี้

1. ด้านการจัดการ เช่น โครงการมีการจัดกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกันได้ดี มีการประชาสัมพันธ์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ มีการบริการตรวจสอบคุณภาพ ให้คำปรึกษาแนะนำภายในโครงการมีความสะอาด มีถึงขยะเพียงพอ

2. ด้านการให้บริการ เช่น มีบุคลากรผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำปรึกษาแนะนำ อาทิเช่น อาหารที่เหมาะสมกับโรคประจำตัว บุคลากรมีความรับผิดชอบสูง มนุษยสัมพันธ์ดี ดูแลความปลอดภัยทั่วถึง

3. ด้านสิ่งปลูกสร้างและสถานที่ตั้ง เช่น บรรยากาศร่มรื่น คุณภาพของสิ่งปลูกสร้าง มีสวนสุขภาพในการออกกำลังกาย

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น มีรถรับส่งไปยังโรงพยาบาลที่ต้องการรักษา มีระบบสาธารณูปโภคที่ดี มีกล้อง CCTV คอยตรวจรักษาความปลอดภัย

2.5 กรอบงานวิจัยและสมมติฐาน

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานงานงานวิจัย ดังนี้

H1 : ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านเพศมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H2 : ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านอายุมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H3 : ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพการสมรสมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H4 : ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านรูปแบบการอยู่อาศัยมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H5 : ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านกรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัยมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H6 : ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H7 : ปัจจัยแรงผลักดันด้านสุขภาพมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H8 : ปัจจัยแรงผลักดันด้านที่ที่พักอาศัยปัจจุบันมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

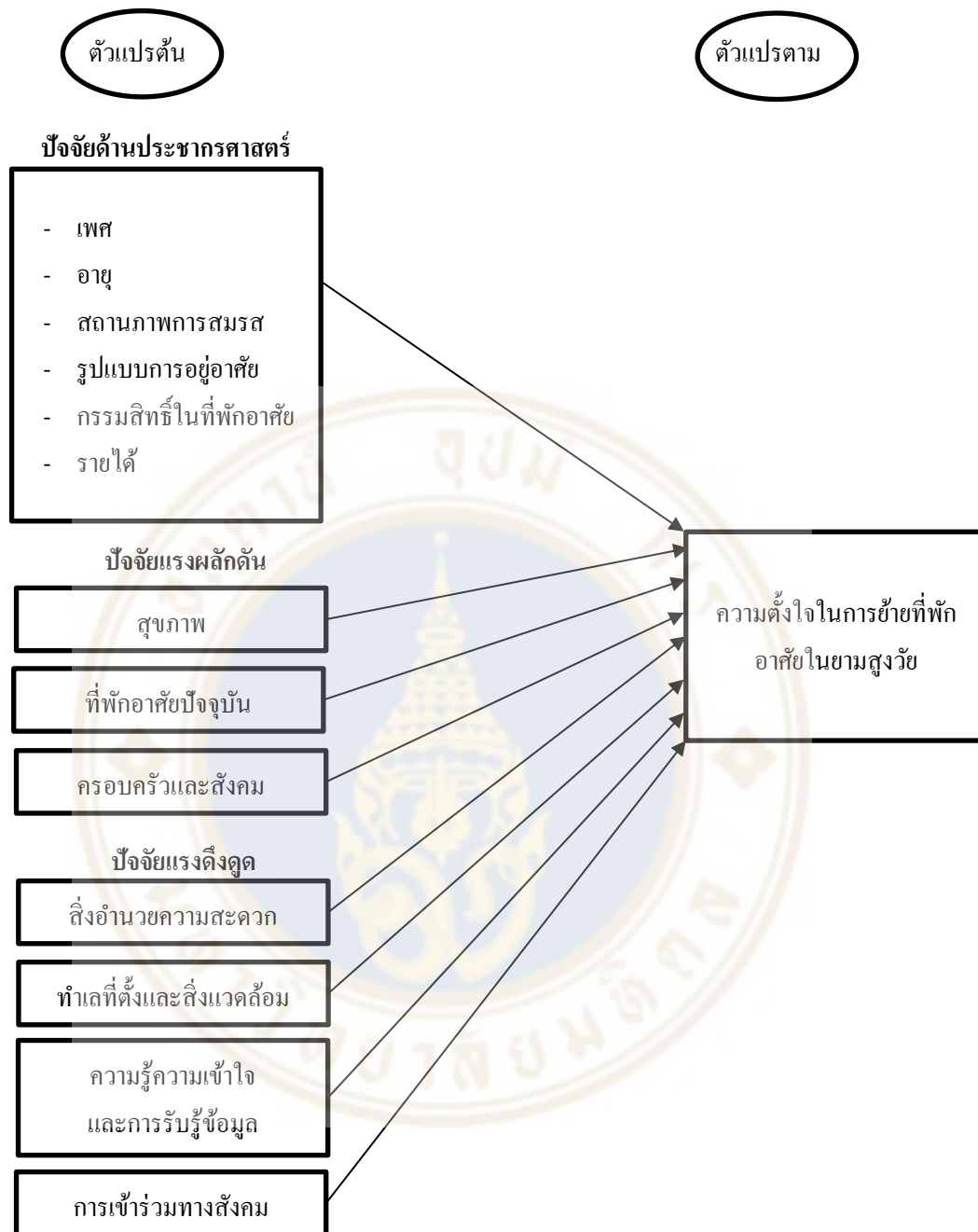
H9 : ปัจจัยแรงผลักดันด้านครอบครัวและสังคมมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H10 : ปัจจัยแรงดึงดูดด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H11 : ปัจจัยแรงดึงดูดด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อมมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H12 : ปัจจัยแรงดึงดูดด้านความรู้ความเข้าใจ และการรับรู้ข้อมูลมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H13 : ปัจจัยแรงดึงดูดด้านการเข้าร่วมทางสังคมมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

รูปภาพที่ 1.8 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่มีรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา และจากการศึกษางานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องก็ได้มีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เช่นเดียวกัน (กนกกร บุญมา และสุนีย์ วรรณโกมล, 2561; อนรรชนีปะวีร์ เกิดแยม, 2556; ปฏิมากร ใจอ่อน, 2564; Suja Chaulagain et al., 2021) ซึ่งผลของการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณจะเน้นให้ความสำคัญกับการค้นหาข้อเท็จจริงเพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 วิธีการศึกษา
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล
- 3.4 วิธีการเก็บข้อมูล
- 3.5 เครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิธีการศึกษา

งานวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ปัจจัยทางด้านแรงผลักดัน และปัจจัยด้านแรงดึงดูดกับการตัดสินใจย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่ศึกษา การวิจัยเชิงสำรวจเป็นการวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เป็นการวิจัยที่เน้นการศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน การดำเนินการวิจัยไม่มีการสร้างสถานการณ์เพื่อศึกษาผลที่ตามมา แต่เป็นการค้นหาข้อเท็จจริง หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่แล้ว (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2543)

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษา คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ที่มีอายุ 31-60 ปี ซึ่งมีจำนวน 29,296,379 ล้านคน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563)

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากจำนวนผู้ประชากรที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ที่มีอายุ 31-60 ปี ดังนั้นในการกำหนดขนาดตัวอย่างที่จะทำการศึกษาในครั้งนี้ โดยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบแบบทราบบจำนวนประชากร จากสูตรของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างใน ธีรวิฑูฒิ เอกะกุล, 2543) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 5% ดังนี้ ตามสูตรคำนวณดังต่อไปนี้

$$n = \frac{\mathcal{H}^2 N p (1-p)}{e^2 (N-1) + \mathcal{H}^2 p (1-p)}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากการสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดเป็น 0.05

\mathcal{H}^2 = ค่าไคสแควร์ที่ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่น 95% ($\mathcal{H}^2=3.841$)

p = สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร (ถ้าไม่ทราบให้กำหนด $p = 0.5$)

สามารถคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ ดังนี้

$$n = \frac{3.841 * 29,296,379 * 0.5 * 0.5}{0.05^2 (29,296,379 - 1) + 3.841 * 0.5 * 0.5}$$

$$n = 384.09 \text{ คน} \approx 384 \text{ คน}$$

จากสูตรดังกล่าว พบว่าจำเป็นต้องใช้ขนาดตัวอย่างไม่น้อยกว่า 384 คน จึงสามารถประมาณค่าร้อยละ โดยมีสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 และมีความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

3.2.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-Probability sampling) โดยเลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความสะดวก (Convenience sampling) เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) ที่ได้จัดเตรียมไว้ นำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยยึดหลักความสะดวกเป็นสำคัญ เป็นการเลือกแบบไม่มีกฎเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างจะเป็นใครก็ได้ ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2549) ทำการสำรวจและเก็บแบบสอบถามจนได้จำนวนครบตามที่กำหนด

3.3 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

3.3.1 แหล่งข้อมูลที่รวบรวมเพื่อการศึกษา

ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400

ชุด

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยศึกษาจากเอกสารรายงานวิจัยต่าง ๆ ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส รูปแบบการอยู่อาศัยในปัจจุบัน กรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัยปัจจุบัน ผู้ที่พักอาศัยด้วยในปัจจุบัน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close-ended response question) โดยเลือกตอบเพียง 1 คำตอบ จำนวน 6 ข้อ และแบบเลือกตอบได้หลายคำตอบ จำนวน 1 ข้อ คำถามแต่ละข้อมีระดับการวัดข้อมูลประเภทต่าง ๆ ดังนี้

- เพศ เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) ชาย (2) หญิง
- อายุ เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทอัตราส่วน (Ratio scale)
- สถานภาพการสมรส เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale)
- รูปแบบการอยู่อาศัยในปัจจุบัน เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale)

- กรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัยปัจจุบัน เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale)

- ผู้ที่พักอาศัยด้วยในปัจจุบัน เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale)

- รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทอัตราส่วน (Ratio scale)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ความคิดเห็นต่อการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย บุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัย ประเด็นอุปสรรคที่อาจจะทำให้ไม่สามารถย้ายเข้าไปพักอาศัยได้ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close-ended response question) โดยเลือกตอบเพียง 1 คำตอบ จำนวน 3 ข้อ และแบบเลือกตอบได้หลายคำตอบ จำนวน 1 ข้อ คำถามแต่ละข้อมีระดับการวัดข้อมูลประเภทต่าง ๆ ดังนี้

- ความคิดเห็นต่อการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale)

- บุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale)

- ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัยว่ามีความต่างจากสถานดูแลคนชรา เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale)

- ประเด็นอุปสรรคที่อาจจะทำให้ไม่สามารถย้ายเข้าไปพักอาศัยได้ เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านแรงผลักดัน ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน ปัจจัยด้านครอบครัวและสังคม แต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือกตอบเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดแบบ Likert scale ซึ่งเป็นระดับการวัดข้อมูลแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) และได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ระดับคะแนน 5 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

- ระดับคะแนน 4 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยมาก

- ระดับคะแนน 3 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

- ระดับคะแนน 2 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยน้อย

- ระดับคะแนน 1 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

วิธีการแปลผลข้อมูลของแบบสอบถามส่วนนี้ ผู้ทำวิจัยได้ทำการกำหนดค่าของอันตรภาคชั้นสำหรับการใช้ในการแปลผลข้อมูลโดยคำนวณค่าอันตรภาคชั้น เพื่อนำมากำหนดช่วงชั้น ด้วยการใช้สูตรคำนวณและคำอธิบายสำหรับแต่ละช่วงชั้น ดังนี้ (วิชิต อุ๋อัน, 2550)

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.08$$

ดังนั้น จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายได้ ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านแรงดึงดูด ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดลอม ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ข้อมูล ปัจจัยด้านการเข้าร่วมทางสังคม แต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือกตอบเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดแบบ Likert scale ซึ่งเป็นระดับการวัดข้อมูลแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) และได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ระดับคะแนน 5 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

- ระดับคะแนน 4 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยมาก

- ระดับคะแนน 3 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

- ระดับคะแนน 2 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยน้อย

- ระดับคะแนน 1 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

วิธีการแปลผลข้อมูลของแบบสอบถามส่วนนี้ ผู้ทำวิจัยได้ทำการกำหนดค่าของอันตรภาคชั้นสำหรับการใช้ในการแปลผลข้อมูลโดยคำนวณค่าอันตรภาคชั้น เพื่อนำมากำหนดช่วงชั้น ด้วยการใช้สูตรคำนวณและคำอธิบายสำหรับแต่ละช่วงชั้น ดังนี้ (วิชิต อุ๋อัน, 2550)

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.08$$

ดังนั้น จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายได้ ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ระดับ ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดแบบ Likert scale ซึ่งเป็นระดับการวัดข้อมูลแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) และได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ระดับคะแนน 5 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

- ระดับคะแนน 4 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยมาก

- ระดับคะแนน 3 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

- ระดับคะแนน 2 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยน้อย

- ระดับคะแนน 1 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

วิธีการแปลผลข้อมูลของแบบสอบถามส่วนนี้ ผู้ทำวิจัยได้ทำการกำหนดค่าของอันตรภาคชั้นสำหรับการใช้ในการแปลผลข้อมูลโดยคำนวณค่าอันตรภาคชั้น เพื่อนำมากำหนดช่วงชั้น ด้วยการใช้สูตรคำนวณและคำอธิบายสำหรับแต่ละช่วงชั้น ดังนี้ (วิชิต อุอั้น, 2550)

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

ดังนั้น จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายได้ ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษานี้แสดงไว้ในภาคผนวก

3.3.2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ตามลำดับต่อไปนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการสอบถาม
2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้
3. ร่างเครื่องมือขึ้นให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาวิเคราะห์
4. นำเครื่องมือที่ได้ไปทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้จำนวน 30 ตัวอย่าง เพื่อทดสอบความเข้าใจตรงกันในข้อคำถามต่าง ๆ และวัดความสม่ำเสมอสอดคล้องภายใน (Internal consistency) โดยใช้วิธีทดสอบของ Cronbach's Alpha ได้ค่า Alpha Coefficient

3.4 วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ ในเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 ถึง มกราคม พ.ศ. 2565 โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือแบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) มีรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอน การเก็บข้อมูล ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ Aged-friendly city and community แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการย้ายถิ่นฐาน แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติในการวางแผนด้านการเงินและที่อยู่อาศัยในอนาคต ของ Generation Y เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้าง แบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามจากกรอบแนวคิดและสมมติฐานที่เกี่ยวข้อง
3. นำแบบสอบถามขึ้นไปสอบถามอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำการพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบสอบถาม รวมถึงโครงสร้างของชุดคำถามที่ใช้วัดตัวแปรต่าง ๆ
4. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และครอบคลุมองค์ประกอบ ของตัวแปรอย่างครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

5. แจกแบบสอบถามออนไลน์ฉบับสมบูรณ์ไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด คน โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและตรวจสอบความสมบูรณ์จำนวน 400 ชุด คิดเป็น 100% ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

6. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลทางสถิติต่อไป

3.5 เครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามครบตามจำนวนแล้วผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องของชุดข้อมูลแล้วการลงรหัส (Coding) หลังจากนั้นก็นำข้อมูลที่ได้จากการลงรหัสเรียบร้อยแล้วไปวิเคราะห์ แล้วทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อทำการคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังนี้

3.5.1 การตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถาม

- การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม (Reliability) เป็นการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ ของข้อมูลปัจจัยด้านต่าง ๆ ด้วยค่า Cronbach's Alpha coefficient (α) โดยการนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษา จำนวน 30 ชุด แล้วนำกลับมาหาค่า Cronbach's Alpha coefficient (α) ของข้อมูลแต่ละชุด โดยจะต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.7 (Mohsen Tavakol, & Reg Dennick, 2011)

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

- ความถี่ (Frequency)

ใช้อธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส รูปแบบการอยู่อาศัยในปัจจุบัน กรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัยปัจจุบัน ผู้ที่พักอาศัยด้วยในปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความคิดเห็นต่อการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย บุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัย และประเด็นอุปสรรคที่อาจจะทำให้ไม่สามารถย้ายเข้าไปพักอาศัยได้

- ร้อยละ (Percentage)

ใช้อธิบายลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส รูปแบบการอยู่อาศัยในปัจจุบัน กรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัยปัจจุบัน ผู้ที่พักอาศัยด้วยในปัจจุบัน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความคิดเห็นต่อการย้ายที่พำนักอาศัยในยามสูงวัย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัย และประเด็นอุปสรรคที่อาจจะทำให้ไม่สามารถย้ายเข้าไปพำนักอาศัยได้

- ค่าเฉลี่ย (Mean)

ใช้อธิบายระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยด้านแรงผลักดัน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน ปัจจัยด้านครอบครัวและสังคม

ใช้อธิบายระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยด้านแรงดึงดูด แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ข้อมูล ปัจจัยด้านการเข้าร่วมทางสังคม

ใช้อธิบายระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อความตั้งใจในการย้ายที่พำนักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย

- ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation; S.D.)

ใช้อธิบายระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยด้านแรงผลักดัน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน ปัจจัยด้านครอบครัวและสังคม

ใช้อธิบายระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยด้านแรงดึงดูด แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ข้อมูล ปัจจัยด้านการเข้าร่วมทางสังคม

ใช้อธิบายระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อความตั้งใจในการย้ายที่พำนักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย

3.5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

- ใช้สถิติ T-Test และ ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในการวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ที่มีต่อความตั้งใจในการย้ายที่พำนักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัยแบบสอบถาม ใช้ Post Hoc Test ในการเปรียบเทียบรายคู่ของผลคำตอบ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์

- สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้นที่ทำหน้าที่พยากรณ์ตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปกับตัวแปรตามที่ทำการศึกษาตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กำหนดการวัดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% หรือกล่าวอีกนัยคือ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significant level) เท่ากับ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษางานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย” การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยวิธีการใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ชุด ซึ่งแบบสอบถามทั้งหมดได้ถูกนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS: Statistical Packet for The Social Sciences) ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาประมวลผลข้อมูล เพื่อตอบจุดประสงค์ของการวิจัยและผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็นลำดับ ดังนี้

1. การตรวจสอบความเชื่อมั่น
2. วิเคราะห์ลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง
3. วิเคราะห์ความแตกต่างของลักษณะประชากรศาสตร์ต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงผลักดัน
5. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงดึงดูด
6. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย
7. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยโดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ
8. ผลการทดสอบสมมติฐาน

4.1 การตรวจสอบความเชื่อมั่น

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเชื่อมั่นและพิจารณาจากผลค่าสัมประสิทธิ์ครอนแบ็คอัลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) เพื่อหาความคงที่ของคำถามจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ได้ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่น ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ค่าอัลฟาแสดงความเชื่อมั่นของปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยาม
 สูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย

ส่วนของคำถาม	ค่าอัลฟาแสดงความเชื่อมั่น
ปัจจัยแรงผลักดัน ด้านสุขภาพ	0.897
ปัจจัยแรงผลักดัน ด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน	0.872
ปัจจัยแรงผลักดัน ด้านครอบครัวและสังคม	0.814
ปัจจัยแรงดึงดูด ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	0.914
ปัจจัยแรงดึงดูด ด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อม	0.876
ปัจจัยแรงดึงดูด ด้านความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ข้อมูล	0.869
ปัจจัยแรงดึงดูด ด้านการเข้าร่วมทางสังคม	0.913
ความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย	0.833

โดยเกณฑ์ของการวัดค่าอัลฟาแสดงความเชื่อมั่น(Mohsen Tavakol, & Reg Dennick, 2011) จะเป็นไปตามตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าความสอดคล้องของคำถามของค่าอัลฟาแสดงความเชื่อมั่น (α) ระดับต่างๆ

ค่าครอนแบ็คอัลฟา (Cronbach' s Alpha)	ระดับความสอดคล้องภายใน
$\alpha \geq 0.9$	ดีเยี่ยม
$0.9 > \alpha \geq 0.8$	ดี
$0.8 > \alpha \geq 0.7$	ยอมรับได้
$0.7 > \alpha \geq 0.6$	น่าสงสัย
$0.6 > \alpha \geq 0.5$	แย่
$0.5 > \alpha$	ไม่สามารถยอมรับได้

จากการเปรียบเทียบค่าอัลฟาแสดงความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (ตาราง 4.1) และ
 เกณฑ์ทั่วไปของการวัดค่าอัลฟา (ตาราง4.2) ทำให้พบว่าคำถามในหัวข้อของปัจจัยแรงผลักดัน ด้าน
 สุขภาพมีค่าอัลฟา เท่ากับ 0.897 มีระดับความสอดคล้องภายใน ดี, ปัจจัยแรงผลักดัน ด้านที่พักอาศัย
 ในปัจจุบัน มีค่าอัลฟา เท่ากับ 0.872 มีระดับความสอดคล้องภายใน ดี, ปัจจัยแรงผลักดัน ด้าน

ครอบครัวและสังคม มีค่าอัลฟา เท่ากับ 0.814 มีระดับความสอดคล้องภายใน ดี, ปัจจัยแรงดึงดูด ด้าน
 สิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าอัลฟา เท่ากับ 0.914 มีระดับความสอดคล้องภายใน ดีเยี่ยม, ปัจจัยแรง
 ดึงดูด ด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อม มีค่าอัลฟา เท่ากับ 0.876 มีระดับความสอดคล้องภายใน ดี,
 ปัจจัยแรงดึงดูด ด้านความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ข้อมูล มีค่าอัลฟา เท่ากับ 0.869 มีระดับความ
 สอดคล้องภายใน ดี, ปัจจัยแรงดึงดูด ด้านการเข้าร่วมทางสังคม มีค่าอัลฟา เท่ากับ 0.913 มีระดับ
 ความสอดคล้องภายใน ดีเยี่ยม และ ความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสุขวัย มีค่าอัลฟา เท่ากับ
 0.833 มีระดับความสอดคล้องภายใน ดี

4.2 วิเคราะห์ลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการ
 สมรส รูปแบบการอยู่อาศัยในปัจจุบัน กรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัยปัจจุบัน ผู้ที่พักอาศัยด้วยในปัจจุบัน
 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่า
 ร้อยละ (Percentage) มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.3 จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	120	30
หญิง	269	67.3
เพศทางเลือก	11	2.9
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง โดยมีจำนวนสูงถึง 269
 คน คิดเป็นร้อยละ 67.3 ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้ชาย จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ของ
 ผู้ตอบแบบสอบถาม และมีอีก 11 คนที่เป็นเพศทางเลือก คิดเป็นร้อยละ 2.9 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.4 จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

(N=400)

ช่วงอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
31-40	259	64.8
41-50	68	17
51-60	73	18.3
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี มีจำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8 ของผู้ตอบแบบสอบถาม รองลงมาจะเป็นอายุช่วง 51-60 ปี มีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 ของผู้ตอบแบบสอบถาม สุดท้ายช่วงอายุที่มีน้อยที่สุดคือช่วงอายุ 41-50 ปี มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.5 จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพการสมรส

(N=400)

สถานภาพการสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	218	54.5
สมรส	165	41.3
หย่าร้าง/ม้าย	17	4.3
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรส คือ โสด มีจำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 ของผู้ตอบแบบสอบถาม รองลงมามีคสถานภาพ คือ สมรส มีจำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 ของผู้ตอบแบบสอบถาม สุดท้ายมีสถานภาพ คือ หย่าร้าง/ม้าย มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.6 จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรูปแบบการอยู่อาศัยในปัจจุบัน

(N=400)

รูปแบบการอยู่อาศัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บ้านเดี่ยว	210	52.5
คอนโดมิเนียม	65	16.3
ตึกแถว/ทาวน์เฮ้าส์	107	26.8
อะพาร์ตเมนต์	18	4.5
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรูปแบบการอยู่อาศัยในปัจจุบันคือ บ้านเดี่ยว มีจำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 ของผู้ตอบแบบสอบถาม รองลงมาพักอาศัยในตึกแถว/ทาวน์เฮ้าส์ มีจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ถัดมาพักอาศัยในคอนโดมิเนียม มีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 ของผู้ตอบแบบสอบถาม สุดท้าย พักอาศัยในอะพาร์ตเมนต์ มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.7 จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามกรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัยปัจจุบัน

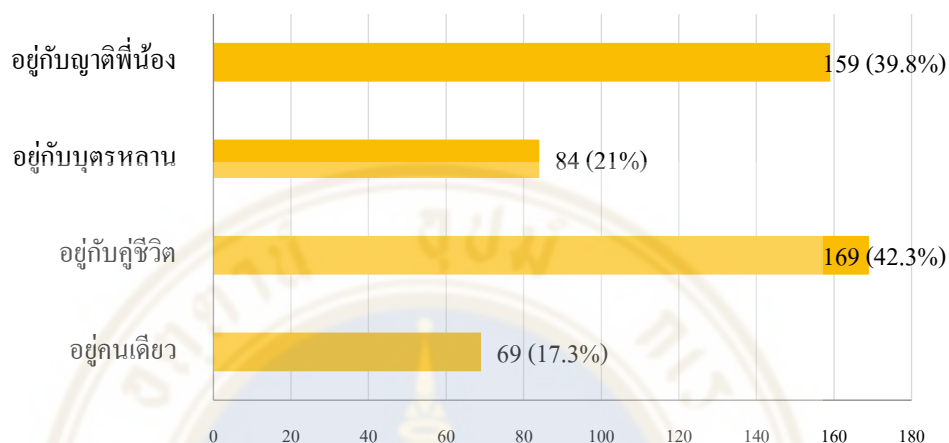
(N=400)

กรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บ้านของตนเอง และปลอดภาระผูกพัน	138	34.5
บ้านของตนเอง และอยู่ระหว่างจำนองธนาคาร	113	28.2
บ้านของคนในครอบครัว	121	30.3
เช่าพักอาศัย	28	7
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.7 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีกรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัยปัจจุบันคือ เป็นบ้านของตนเองและปลอดภาระผูกพัน จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 ของผู้ตอบแบบสอบถาม รองลงมาเป็นบ้านของคนในครอบครัว จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ถัดมาเป็นบ้านของตนเองและอยู่ระหว่างจำนองธนาคาร จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ

ละ 28.2 ของผู้ตอบแบบสอบถาม สุกท้ายคือเช่าพักอาศัย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ที่พักอาศัยด้วยในปัจจุบัน

กราฟที่ 4.1 ผู้ที่พักอาศัยด้วยในปัจจุบัน

ตารางที่ 4.8 จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

(N=400)

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 20,000 บาท	35	8.8
20,001 – 40,000 บาท	110	27.5
40,001 – 60,000 บาท	113	28.2
60,001- 80,000 บาท	60	15
80,001- 100,000 บาท	30	8.5
100,001 บาทขึ้นไป	48	12
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.8 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ 40,001 – 60,000 บาท มีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 ของผู้ตอบแบบสอบถาม รองลงมามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ 20,001 – 40,000 บาท มีจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ถัดมาคือช่วง 60,001- 80,000 บาท มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่ง

ใกล้เคียงกับช่วงรายได้ 100,001 บาทขึ้นไป ที่มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12 ของผู้ตอบแบบสอบถาม และสองช่วงสุดท้ายที่มีค่าใกล้เคียงกัน คือช่วงที่มีรายได้เฉลี่ยน้อยกว่า 20,000 บาท มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 ของผู้ตอบแบบสอบถาม และช่วงที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ 80,001- 100,000 บาท มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

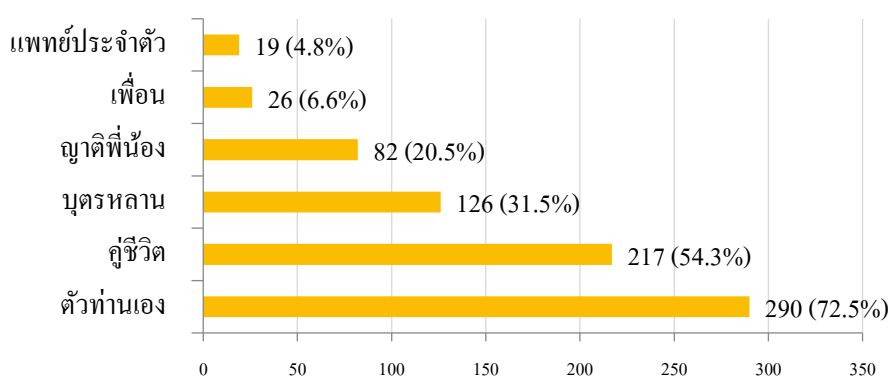
ตารางที่ 4.9 จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นต่อการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

(N=400)

ความคิดเห็นต่อการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ย้าย	106	26.5
ไม่ย้าย	131	32.8
ไม่แน่ใจ	163	40.8
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.9 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย คือ ไม่แน่ใจ มีจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 ของผู้ตอบแบบสอบถาม รองลงมาคือ ไม่ย้าย มีจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 ของผู้ตอบแบบสอบถาม สุดท้ายคือ ย้าย มีจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

บุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

กราฟที่ 4.2 บุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

ตารางที่ 4.10 จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัยที่มีความต่างจากสถานดูแลคนชรา

(N=400)

ความแตกต่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีความแตกต่าง	334	83.5
ไม่แตกต่าง	66	16.5
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.10 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัยที่มีความต่างจากสถานดูแลคนชรา จำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 83.5 ของผู้ตอบแบบสอบถาม และเห็นว่าไม่แตกต่าง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.11 จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเด็นอุปสรรคที่อาจทำให้ไม่สามารถย้ายเข้าไปพักอาศัยในโครงการชุมชนบ้านพักผู้สูงวัยได้

(N=400)

ประเด็นอุปสรรค	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ภาระทางการเงินที่จะเกิดขึ้นใหม่	213	53.3
ห่วงใยต้องดูแลสมาชิกในครอบครัว	65	16.3
ไม่อยากเปลี่ยนที่อยู่ เพราะไม่คุ้นเคย	112	28
อื่นๆ	10	2.5
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.11 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอุปสรรคคือ ภาระทางการเงินที่จะเกิดขึ้นใหม่ มีจำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 ของผู้แบบสอบถาม รองลงมา คือ มีความห่วงใย ต้องดูแลสมาชิกในครอบครัว จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ถัดมาคือ ไม่อยากเปลี่ยนที่อยู่เพราะไม่คุ้นเคย จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28 ของผู้ตอบแบบสอบถาม สุดท้ายคือ อื่นๆ มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีประเด็นที่น่าสนใจคือ กังวลเรื่องความเป็นส่วนตัว กังวลเรื่องสังคมและสมาชิกคนอื่นๆภายในโครงการ กังวลเรื่องค่าใช้จ่าย คิดว่าไม่มีเงินเพียงพอที่จะเข้าพักเพราะเป็นช่วงอายุที่ไม่มีรายได้แล้ว

คิดว่าตนเองอาจมีชีวิตอยู่ไม่ถึงช่วงเวลาที่จำเป็นต้องเข้าพัก กังวลและเป็นห่วงสัตว์เลี้ยงเพราะสัตว์เลี้ยงจะอยู่ลำบากและมีความเครียดหากเปลี่ยนที่อยู่อาศัย สุดท้ายคือชอบที่จะพักอาศัยกับแก่คนในครอบครัว และที่พักอาศัยเดิมมีพร้อมทุกอย่างแล้ว

4.3 วิเคราะห์ความแตกต่างของลักษณะประชากรศาสตร์ต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของลักษณะประชากรศาสตร์ต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้เลือกใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ด้วยวิธี Oneway ANOVA วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะผลลัพธ์ที่ตัวแปรด้านประชากรศาสตร์มีผลกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย ได้ผลดังต่อไปนี้

ตาราง 4.12 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานด้วยวิธี Oneway ANOVA เกี่ยวกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามกลุ่มอายุ

(N=400)						
		N	\bar{X}	S.D.	F	P-Value
ความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย	31-40	259	3.3501	1.00437	3.775	0.024*
	41-50	68	3.1814	1.15819		
	51-60	73	2.9772	1.10879		
	รวม	400	3.2533	1.05844		

จากตารางที่ 4.12 ผลการทดสอบด้วยวิธี Oneway ANOVA พบว่า ผลการเปรียบเทียบความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามอายุ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 4.13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างอายุกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามอายุ วิธี Tukey

Dependent variable	(I) อายุ	(J) อายุ	Mean difference	Std. Error	P-Value
			(I-J)		
ความตั้งใจในการย้ายที่ พักอาศัยในยามสูงวัย	31-40	41-50	0.1689	0.14323	0.467
		51-60	0.37290*	0.13929	0.021*
	41-50	51-60	0.20420	0.17716	0.482

จากตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 31-40 ปี มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 51-60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 4.14 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานด้วยวิธี Oneway ANOVA เกี่ยวกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามสถานภาพการสมรส

(N=400)						
	N	\bar{X}	S.D.	F	P-Value	
ความตั้งใจในการ ย้ายที่พักอาศัยใน ยามสูงวัย	โสด	218	3.4159	1.03364	5.818	0.003
	สมรส	165	3.0525	1.09195		
	หม้าย	17	3.1176	0.65554		
	หย่าร้าง					
รวม	400	3.2533	1.05844			

จากตารางที่ 4.14 ผลการทดสอบด้วยวิธี Oneway ANOVA พบว่า ผลการเปรียบเทียบความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามสถานภาพการสมรส มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตาราง 4.15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างสถานภาพการสมรส กับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามสถานภาพการสมรส วิธี Tukey

Dependent variable	(I) สถานภาพการสมรส	(J) สถานภาพการสมรส	Mean difference (I-J)	Std. Error	P-Value
ความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย	โสด	สมรส	0.36338*	0.10792	0.02*
		หม้าย หย่าร้าง	0.29826	0.26337	0.495
	สมรส	หม้าย	-0.6512	0.26641	0.968
		หย่าร้าง			

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพ โสด มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 4.16 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานด้วยวิธี Oneway ANOVA เกี่ยวกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามรูปแบบการอยู่อาศัยในปัจจุบัน

(N=400)						
		N	\bar{X}	S.D.	F	P-Value
ความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย	บ้านเดี่ยว	210	3.0635	1.10923	5.271	0.001
	คอนโดมิเนียม	65	3.4615	1.01498		
	ตึกแถว/ทาวน์เฮ้าส์	107	3.5047	0.89999		
	อะพาร์ตเมนต์	18	3.2222	1.10849		
	รวม	400	3.2533	1.05844		

จากตารางที่ 4.16 ผลการทดสอบด้วยวิธี Oneway ANOVA พบว่า ผลการเปรียบเทียบความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามรูปแบบการอยู่อาศัยในปัจจุบัน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตาราง 4.17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างสถานภาพการสมรส กับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามรูปแบบการอยู่อาศัยในปัจจุบัน วิธี Tukey

Dependent variable	(I) รูปแบบการอยู่อาศัยในปัจจุบัน	(J) รูปแบบการอยู่อาศัยในปัจจุบัน	Mean difference (I-J)	Std. Error	P-Value
ความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย	บ้านเดี่ยว	คอนโดมิเนียม	-0.39805*	0.14788	0.037*
		ตึกแถว/ทาวน์เฮ้าส์	-0.44118*	0.12375	0.002*
		อะพาร์ตเมนต์	-0.15873	0.25587	0.926
	คอนโดมิเนียม	ตึกแถว/ทาวน์เฮ้าส์	-0.4313	0.16384	0.994
		อะพาร์ตเมนต์	0.23932	0.27749	0.824
		ตึกแถว/ทาวน์เฮ้าส์	0.28245	0.26542	0.712
		อะพาร์ตเมนต์			

จากตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในคอนโดมิเนียม มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในบ้านเดี่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในตึกแถว/ทาวน์เฮ้าส์ มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในบ้านเดี่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงผลักดัน

ประกอบด้วยด้านสุขภาพ ด้านที่พำนักอาศัยในปัจจุบัน ด้านครอบครัวและสังคม

ตาราง 4.18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงผลักดัน

(N=400)

ปัจจัยด้านแรงผลักดัน	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล

ตาราง 4.18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงผลักดัน (ต่อ)

(N=400)

ปัจจัยด้านแรงผลักดัน	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านสุขภาพ			
1.เมื่อรู้สึกว่าคุณภาพเริ่มแย่ลง	3.76	1.07	ระดับเห็นด้วยมาก
2.เมื่อรู้สึกว่าร่างกายเริ่มมีปัญหาในการเคลื่อนไหว	3.95	1.06	ระดับเห็นด้วยมาก
3.เมื่อไม่สามารถใช้ชีวิตประจำวันด้วยตัวเองได้อย่างปกติ เช่น การขึ้นบันได การอาบน้ำ การทำอาหาร	4.12	1.13	ระดับเห็นด้วยมาก
4.เมื่อมีการเจ็บป่วยที่ทำให้ต้องเดินทางไปโรงพยาบาลบ่อยครั้งขึ้น	3.93	1.12	ระดับเห็นด้วยมาก
รวม	3.94	1.09	ระดับเห็นด้วยมาก
ด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน			
1.หากเริ่มมีความลำบากในงานดูแลรักษาบ้านด้วยตนเอง เช่น การทำสวน ดูแลต้นไม้ หรือทำความสะอาดบ้าน	3.37	1.20	ระดับเห็นด้วยปานกลาง
2.หากบ้านในปัจจุบันไม่เหมาะกับการอยู่อาศัยของผู้สูงวัย เช่น มีบันไดหลายชั้น	3.70	1.15	ระดับเห็นด้วยมาก
3.หากบ้านในปัจจุบันต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลายอย่างเพื่อให้เหมาะสมกับฉันเมื่อมีอายุมากขึ้น	3.76	1.10	ระดับเห็นด้วยมาก
4.หากบ้านในปัจจุบันอยู่ไกลร้านค้า	3.22	1.20	ระดับเห็นด้วยปานกลาง
5.หากการเดินทางเข้าออกในละแวกบ้านในปัจจุบันเริ่มเป็นปัญหา	3.58	1.12	ระดับเห็นด้วยมาก
รวม	3.53	1.16	ระดับเห็นด้วยมาก
ด้านครอบครัวและสังคม			
1.หากคู่ชีวิตสุขภาพย่ำแย่ลงและต้องการการดูแลที่มากขึ้น	3.93	1.07	ระดับเห็นด้วยมาก
2.หากคู่ชีวิตเสียชีวิตลง	3.84	1.16	ระดับเห็นด้วยมาก

ตาราง 4.18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงผลักดัน (ต่อ)

(N=400)

ปัจจัยด้านแรงผลักดัน	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3.หากไม่ต้องการเป็นภาระในการดูแลให้กับครอบครัว	4.20	0.97	ระดับเห็นด้วยมาก
4.หากต้องการความเป็นส่วนตัวและอิสระจากครอบครัว	3.57	1.18	ระดับเห็นด้วยมาก
5.หากต้องการพบปะผู้คนใหม่ๆ	3.20	1.24	ระดับเห็นด้วยปานกลาง
6.หากต้องการพบปะผู้คนในวัยเดียวกัน	3.45	1.18	ระดับเห็นด้วยมาก
รวม	3.70	1.13	ระดับเห็นด้วยมาก
รวมปัจจัยแรงผลักดัน	3.72	1.13	ระดับเห็นด้วยมาก

จากตาราง 4.18 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยแรงผลักดัน โดยรวมในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

ด้านสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อด้านสุขภาพ โดยรวมในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก โดยพบว่าเมื่อไม่สามารถใช้ชีวิตประจำวันด้วยตัวเองได้อย่างปกติ เช่น การขึ้นบันได การอาบน้ำ การทำอาหาร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.12 และมีสองข้อที่ใกล้เคียงกันคือ เมื่อรู้สึกว่าร่างกายเริ่มมีปัญหาในการเคลื่อนไหว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 เมื่อมีการเจ็บป่วยที่ทำให้ต้องเดินทางไปโรงพยาบาลบ่อยครั้งขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และอันดับสุดท้ายคือ ผู้เมื่อรู้สึกว่าคุณภาพเริ่มแย่ลง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76

ด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน โดยรวมในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากและมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หากบ้านในปัจจุบันต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลายอย่างเพื่อให้เหมาะสมกับฉันเมื่อมีอายุมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 รองลงมา คือ หากบ้านในปัจจุบัน ไม่เหมาะกับการอยู่อาศัยของผู้สูงวัย เช่น มีบันไดหลายชั้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 และ หากการเดินทางเข้าออกในละแวกบ้านในปัจจุบันเริ่มเป็นปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ถัดมากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง คือ หากเริ่มมีความ

ลำบากในงานดูแลรักษาบ้านด้วยตนเอง เช่น การทำสวน ดูแลต้นไม้ หรือทำความสะอาดบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 และสุดท้ายคือ หากบ้านในปัจจุบันอยู่ไกลร้านค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22

ด้านครอบครัวและสังคม กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อด้านครอบครัวและสังคม โดยรวมในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากและมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หากไม่ต้องการเป็นภาระในการดูแลให้กับครอบครัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 รองลงมาคือ หากคู่ชีวิตสุขภาพย่ำแย่ลงและต้องการการดูแลที่มากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ถัดมาคือ หากคู่ชีวิตเสียชีวิตลง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 รวมทั้ง หากต้องการความเป็นส่วนตัวและอิสระจากครอบครัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และหากต้องการพบปะผู้คนในวัยเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 ส่วนกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง คือ หากต้องการพบปะผู้คนใหม่ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20

4.5 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงดึงดูด

ประกอบด้วยด้านด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อม ด้านความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ข้อมูล ด้านการเข้าร่วมทางสังคม

ตาราง 4.19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงดึงดูด

(N=400)

ปัจจัยด้านแรงดึงดูด	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก			
1.หากที่อยู่ใหม่มีระบบขนส่งให้บริการ ไปในที่ๆ ต้องการ เช่น รับส่งไปโรงพยาบาล	4.22	0.88	ระดับเห็นด้วยมากที่สุด
2.หากที่อยู่ใหม่มีกิจกรรมหลากหลายให้เลือกทำได้ เช่น ฟิตเนส สระว่ายน้ำ กิจกรรมให้ความรู้ กิจกรรมตามวันสำคัญต่างๆ	3.99	0.99	ระดับเห็นด้วยมาก
3.หากที่อยู่ใหม่มีรูปแบบที่พักอาศัยให้เลือกได้ หลากหลายแบบ เช่น เลือกได้ว่าจะเป็นที่พักแบบ 1 หรือ 2 ห้องนอน ที่พักพร้อมห้องครัวในตัว สไตล์การออกแบบตกแต่งที่หลากหลาย	4.06	0.99	ระดับเห็นด้วยมาก

ตาราง 4.19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงดึงดูด (ต่อ)

(N=400)

ปัจจัยด้านแรงดึงดูด	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4.หากที่อยู่ใหม่มีความยืดหยุ่นในการถือครอง เช่น ซื้อหรือเช่า พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก	4.05	0.96	ระดับเห็นด้วยมาก
5.หากที่อยู่ใหม่มีความยืดหยุ่นในการจ่ายเงิน เช่น มีสัญญาเช่าระยะสั้น ไม่ผูกมัดระยะยาว ไม่ต้องวางมัดจำ	4.13	0.97	ระดับเห็นด้วยมาก
6.หากที่อยู่ใหม่มีความหลากหลายในการให้บริการผู้สูงวัยในแต่ละระดับ เช่น ที่พักอาศัยแบบส่วนตัว ไม่มีผู้ช่วยเหลือ ที่พักอาศัยแบบมีผู้ช่วยเหลือในบางเวลา ที่พักอาศัยที่มีพยาบาลวิชาชีพคอยดูแลตลอดเวลา	4.28	0.90	ระดับเห็นด้วยมากที่สุด
7.หากที่อยู่ใหม่มีบรรยากาศและการบริการเหมือนโรงแรม	4.06	1.02	ระดับเห็นด้วยมาก
8.หากที่อยู่ใหม่ทำให้ฉันมีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่ฉันชอบและไม่มีโอกาสได้ทำมาก่อน เช่น กีฬา งานศิลปะ	4.10	0.96	ระดับเห็นด้วยมาก
รวม	4.11	0.96	ระดับเห็นด้วยมาก
ด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อม			
1.หากที่อยู่ใหม่มีความสะดวกในการเดินทางไปยังที่ต่างๆรอบเมือง	3.98	0.96	ระดับเห็นด้วยมาก
2.หากละแวกที่อยู่ใหม่ดูน่าปลอดภัย	4.48	0.80	ระดับเห็นด้วยมากที่สุด
3.หากที่อยู่ใหม่แวดล้อมด้วยเพื่อนบ้านที่ดี	4.44	0.81	ระดับเห็นด้วยมากที่สุด
4.หากที่อยู่ใหม่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ฉันคุ้นเคย	4.02	1.00	ระดับเห็นด้วยมาก
5.หากที่อยู่ใหม่ตั้งอยู่ใกล้กับครอบครัวลูกหลาน	4.28	0.97	ระดับเห็นด้วยมากที่สุด

ตาราง 4.19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงดึงดูด (ต่อ)

(N=400)

ปัจจัยด้านแรงดึงดูด	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
6.หากที่อยู่ใหม่ตั้งอยู่ใกล้กับโรงพยาบาลที่รักษาเป็นประจำ	4.35	0.83	ระดับเห็นด้วยมากที่สุด
7.หากที่อยู่ใหม่ใกล้ห้างสรรพสินค้า	3.57	1.14	ระดับเห็นด้วยมาก
8.หากที่อยู่ใหม่มีสภาพอากาศที่ดี	4.56	0.74	ระดับเห็นด้วยมากที่สุด
รวม	4.21	0.91	ระดับเห็นด้วยมากที่สุด
ด้านความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ข้อมูล			
1.หากฉันรู้ว่าสามารถคาดหวังอะไรได้บ้างหากย้ายไป	4.22	0.88	ระดับเห็นด้วยมากที่สุด
2.หากฉันมีความรู้และข้อมูลเพียงพอเกี่ยวกับโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัยว่ามีหลายรูปแบบตามสภาพร่างกาย ความเจ็บป่วย และการต้องการความช่วยเหลือในระดับต่างๆ	4.29	0.81	ระดับเห็นด้วยมากที่สุด
3.หากฉันรู้ว่าจะหาข้อมูล โครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัยได้จากไหน	4.11	0.93	ระดับเห็นด้วยมาก
4.หากฉันรู้ว่าต้องย้ายสิ่งของเครื่องใช้อะไรไปบ้าง	3.91	1.02	ระดับเห็นด้วยมาก
รวม	4.13	0.91	ระดับเห็นด้วยมาก
ด้านการเข้าร่วมทางสังคม			
1.ทำให้ฉันมีอิสรภาพเท่าเดิม	4.26	0.90	ระดับเห็นด้วยมากที่สุด
2.ไม่เปลี่ยนแปลงสิ่งที่เป็นอยู่เดิมของฉัน	4.08	0.96	ระดับเห็นด้วยมาก
3.ไม่ทำให้ฉันรู้สึกว่ายู่ท่ามกลางคนชราที่อ่อนแอและมีแต่โรค	4.32	0.89	ระดับเห็นด้วยมากที่สุด

ตาราง 4.19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงดึงดูด (ต่อ)

(N=400)

ปัจจัยด้านแรงดึงดูด	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4.ไม่ทำให้ฉันกลัวที่จะถูกกระทำทารุณ	4.45	0.89	ระดับเห็นด้วยมากที่สุด
5.จะส่งผลเสียต่อสวัสดิภาพของฉัน	1.91	1.06	ระดับเห็นด้วยน้อย
6.ฉันมีทัศนคติที่ดีต่อที่โครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัย	4.14	0.89	ระดับเห็นด้วยมาก
7.ไม่ได้ทำให้ฉันรู้สึกแค้น	3.91	1.02	ระดับเห็นด้วยมาก
8.ไม่ได้ทำให้ฉันรู้สึกเป็นกังวล	4.18	0.94	ระดับเห็นด้วยมาก
9.ทำให้ฉันยังคงรักษามิตรภาพเท่ากับเพื่อนๆได้	4.23	0.86	ระดับเห็นด้วยมากที่สุด
10.เพื่อนของฉันสนใจที่จะย้ายไปโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัย	3.81	1.08	ระดับเห็นด้วยมาก
11.ทำให้ฉันยังคงรักษาเครือข่ายทางสังคมได้	4.09	0.95	ระดับเห็นด้วยมาก
รวม	3.94	0.95	ระดับเห็นด้วยมาก
รวมปัจจัยด้านแรงดึงดูด	4.10	0.93	ระดับเห็นด้วยมาก

จากตาราง 4.19 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยแรงดึงดูด โดยรวมในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ หากที่อยู่ใหม่มีความหลากหลายในการให้บริการผู้สูงวัยในแต่ละระดับ เช่น ที่พักอาศัยแบบส่วนตัวไม่มีผู้ช่วยเหลือ ที่พักอาศัยแบบมีผู้ช่วยเหลือในบางเวลา ที่พักอาศัยที่มีพยาบาลวิชาชีพคอยดูแลตลอดเวลา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.28 ถัดมาคือ หากที่อยู่ใหม่มีระบบขนส่งให้บริการ ไปในที่ๆต้องการ เช่น รับส่งไปโรงพยาบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก คือ หากที่อยู่ใหม่มีความยืดหยุ่นในการจ่ายเงิน เช่น มีสัญญาเช่าระยะสั้น ไม่ผูกมัดระยะยาว ไม่ต้องวางมัดจำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ถัดมาคือ หากที่อยู่ใหม่ทำให้ฉันมีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่ฉันชอบและไม่มีโอกาสได้ทำมาก่อน

เช่น กีฬางานศิลปะ จำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และมีสองข้อที่ค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 4.06 คือ หากที่อยู่ใหม่ มีรูปแบบที่พักอาศัยให้เลือกได้หลากหลายแบบ เช่น เลือกได้ว่าจะเป็นที่พักแบบ 1 หรือ 2 ห้องนอน ที่พักพร้อมห้องครัวในตัว สไตส์การออกแบบตกแต่งที่หลากหลายและหากที่อยู่ใหม่มีบรรยากาศ และการบริการเหมือนโรงแรม ต่อมาคือ หากที่อยู่ใหม่มีความยืดหยุ่นในการถือครอง เช่น เชื้อหรือเช่า พร้อมถึงอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 สุดท้าย หากที่อยู่ใหม่มีกิจกรรมหลากหลาย ให้เลือกทำได้ เช่น ฟิตเนส ว่ายน้ำ กิจกรรมให้ความรู้ กิจกรรมตามวันสำคัญต่างๆ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.99

ด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อม โดยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ หากที่อยู่ใหม่มีสภาพอากาศที่ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.56 ถัดมาตามลำดับ คือ หากละแวกที่อยู่ใหม่ดูน่าปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 หากที่อยู่ใหม่แวดล้อมด้วยเพื่อนบ้านที่ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 หากที่อยู่ใหม่ตั้งอยู่ใกล้กับโรงพยาบาลที่รักษาเป็นประจำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 สุดท้าย คือ หากที่อยู่ใหม่ตั้งอยู่ใกล้กับครอบครัวลูกหลาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 และกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก คือ หากที่อยู่ใหม่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ฉันทันเคย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 หากที่อยู่ใหม่มีความสะดวกในการเดินทางไปยังที่ต่างๆรอบเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 สุดท้ายคือ หากที่อยู่ใหม่ใกล้ห้างสรรพสินค้า มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.57

ด้านความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ข้อมูล กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อด้านความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ข้อมูล โดยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ หากฉันมีความรู้และข้อมูลเพียงพอเกี่ยวกับ โครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัยว่ามีหลายรูปแบบตามสภาพร่างกาย ความเจ็บป่วย และการต้องการความช่วยเหลือในระดับต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.29 รองลงมาคือ หากฉันรู้ว่าสามารถคาดหวังอะไรได้บ้างหากย้ายไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 และกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก คือ หากฉันรู้ว่าหาข้อมูล โครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัยได้จากไหน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 สุดท้ายคือ หากฉันรู้ว่าต้องย้ายสิ่งของเครื่องใช้อะไรไปบ้าง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.91

ด้านการเข้าร่วมทางสังคม กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อด้านการเข้าร่วมทางสังคม โดยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ ไม่ทำให้ฉันกลัวที่จะถูกระทำทารุณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.45 ไม่ทำให้ฉันรู้สึกว่ายู่ท่ามกลางคนชราที่อ่อนแอและมีแต่โรค มีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 4.32 ทำให้ฉันมีอิสรภาพเท่าเดิม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และทำให้ฉันยังคงรักษามิตรภาพเท่ากับเพื่อนๆ ได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก คือไม่ได้ทำให้ฉันรู้สึกเป็นกังวล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ฉันมีทัศนคติที่ดีต่อที่โครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ทำให้ฉันยังคงรักษาเครือข่ายทางสังคมได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ไม่เปลี่ยนแปลงสิ่งที่เป็นอยู่เดิมของฉัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ไม่ได้ทำให้ฉันรู้สึกแค้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 สุกท้ายเป็นคำถาม reverse คือ จะส่งผลเสียต่อสวัสดิภาพของฉัน ทำให้มีระดับความคิดเห็นต่ำที่สุดคือ 1.91 ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย

4.6 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

ตาราง 4.20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

ความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.ฉันคาดว่า ในอนาคตฉันคงจะย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย	3.38	1.12	ระดับเห็นด้วยปานกลาง
2.ฉันวางแผนในอนาคต สำหรับการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย	3.25	1.15	ระดับเห็นด้วยปานกลาง
3.ฉันตั้งใจที่จะย้ายไปอยู่ในโครงการชุมชนสำหรับผู้สูงวัย ในอนาคต	3.14	1.13	ระดับเห็นด้วยปานกลาง
รวม	3.25	1.13	ระดับเห็นด้วยปานกลาง

จากตาราง 4.20 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยโดยรวมในระดับเห็นด้วยปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง โดยพบว่า ฉันคาดว่า ในอนาคตฉันคงจะย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.38 รองลงมา

คือ ฉันทวางแผนในอนาคต สำหรับการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย มีค่าเฉลี่ยคือ 3.25 สุดท้ายคือ ฉันทตั้งใจที่จะย้ายไปอยู่ในโครงการชุมชนเพื่อผู้สูงวัย ในอนาคต มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ 3.14

4.7 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้เลือกใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ด้วยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้ผลดังนี้

ตาราง 4.21 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย ด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณ

Model summary					
R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate		
0.611*	0.374	0.363	0.84704		
ANOVA					
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	P-Value
Regression	167.107	7	23.872	33.273	0.000*
Residual	279.818	390	.717		
Total	446.925	397			
Coefficient					
	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P-Value
	B	Std. Error	Beta		
(ค่าคงที่)	-0.328	0.312		-1.051	0.294

ตาราง 4.21 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย ด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณ (ต่อ)

	Unstandardized Coefficients	Standardized Coefficients	t	P-Value	
	B	Std. Error	Beta		
ด้านสุขภาพ	0.004	0.058	0.004	0.076	0.939
ด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน	0.327	0.067	0.291	4.904	0.000*
ด้านครอบครัวและสังคม	0.276	0.075	0.213	3.688	0.000*
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	0.089	0.095	0.064	0.933	0.351
ด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อม	-0.308	0.097	-0.195	-3.193	0.002*
ด้านความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ข้อมูล	0.111	0.086	0.081	1.288	0.198
ด้านการเข้าร่วมทางสังคม	0.472	0.111	0.260	4.239	0.000*

จากตาราง 4.21 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย ด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณ พบว่าค่า R Square เท่ากับ 0.374 แสดงว่าตัวแปรต้นสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรตามในด้านความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยได้ร้อยละ 37.40 โดยเมื่อพิจารณาตาราง Coefficients พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ ด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Standardized Coefficients Beta) เท่ากับ 0.291 หมายความว่าเมื่ออิทธิพลคิดเป็นร้อยละ 29.10 ปัจจัยด้านครอบครัวและสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Standardized Coefficients Beta) เท่ากับ 0.213 หมายความว่าเมื่ออิทธิพลคิดเป็นร้อยละ 21.30 ปัจจัยด้านการเข้าร่วมทางสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Standardized Coefficients Beta) เท่ากับ 0.260 หมายความว่าเมื่ออิทธิพลคิดเป็นร้อยละ 26.00 และพบว่าปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อม มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Standardized Coefficients Beta) เท่ากับ -0.308 ซึ่งมีอิทธิพลเชิงลบต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย ซึ่งจากผลทางตรงกันข้ามนี้แตกต่างจากสมมติฐาน ความสัมพันธ์เชิงบวกที่กำหนดไว้ จึงไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลักได้

ดังนั้นปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากที่สุดคือ ปัจจัยแรงผลักดัน ด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน รองลงมาคือ ปัจจัยแรงดึงดูด ด้านการเข้าร่วมทางสังคม สุดท้ายคือ ปัจจัยแรงผลักดัน ด้านครอบครัวและสังคม สำหรับปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย ได้แก่ ปัจจัยแรงผลักดันด้านสุขภาพ ปัจจัยแรงดึงดูด ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก และด้านความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ข้อมูล

4.8 ผลการทดสอบสมมติฐาน

4.8.1 สมมติฐานที่ 1 ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านเพศมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H1: ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านเพศมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

จากผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ด้วยวิธี Oneway ANOVA เกี่ยวกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามเพศ ปรากฏว่า มีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.138 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือยอมรับสมมติฐานหลัก H_0 และปฏิเสธสมมติฐานรอง H_1 แสดงว่า ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านเพศไม่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

4.8.2 สมมติฐานที่ 2 ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านอายุมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H1: ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

จากผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ด้วยวิธี Oneway ANOVA เกี่ยวกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามอายุ ปรากฏว่า มีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.024 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 แสดงว่า ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย และจากตาราง 4.13 เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุรายคู่ ด้วยวิธี Tukey พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 31-40 ปี มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 51-60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.8.3 สมมติฐานที่ 3 ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพการสมรสมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H1: ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพการสมรสมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

จากผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ด้วยวิธี Oneway ANOVA เกี่ยวกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามสถานภาพการสมรส ปรากฏว่ามีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.003 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 แสดงว่า ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพการสมรสมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย และจากตาราง 4.15 เมื่อจำแนกตามสถานภาพการสมรสรายคู่ ด้วยวิธี Tukey พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.8.4 สมมติฐานที่ 4 ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านรูปแบบการอยู่อาศัยมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H1: ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านรูปแบบการอยู่อาศัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

จากผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ด้วยวิธี Oneway ANOVA เกี่ยวกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามรูปแบบการอยู่อาศัย ปรากฏว่ามีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 แสดงว่า ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านรูปแบบการอยู่อาศัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย และจากตาราง 4.17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในคอนโดมิเนียม มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในบ้านเดี่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในตึกแถว/ทาวน์เฮ้าส์ มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในบ้านเดี่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.8.5 สมมติฐานที่ 5 ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านกรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัยมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H1: ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านกรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

จากผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ด้วยวิธี Oneway ANOVA เกี่ยวกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามกรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัย ปรากฏว่ามีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.368 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือยอมรับสมมติฐานหลัก H_0

และปฏิเสธสมมติฐานรอง H1 แสดงว่า ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านกรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัย ไม่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

4.8.6 สมมติฐานที่ 6 ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H1: ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

จากผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ด้วยวิธี Oneway ANOVA เกี่ยวกับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ปรากฏว่ามีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.104 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือยอมรับสมมติฐานหลัก H0 และปฏิเสธสมมติฐานรอง H1 แสดงว่า ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

4.8.7 สมมติฐานที่ 7 ปัจจัยแรงผลักดันด้านสุขภาพมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H1: ปัจจัยแรงผลักดันด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

จากตาราง 4.21 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติทดสอบพหุคูณ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ปรากฏว่ามีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.939 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือยอมรับสมมติฐานหลัก H0 และปฏิเสธสมมติฐานรอง H1 แสดงว่า ปัจจัยแรงผลักดันด้านสุขภาพ ไม่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

4.8.8 สมมติฐานที่ 8 ปัจจัยแรงผลักดันด้านที่พักอาศัยปัจจุบันมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H1: ปัจจัยแรงผลักดันด้านที่พักอาศัยปัจจุบันมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

จากตาราง 4.21 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติทดสอบพหุคูณ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ปรากฏว่ามีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือปฏิเสธสมมติฐานหลัก H0 และยอมรับสมมติฐานรอง H1 แสดงว่า ปัจจัยแรงผลักดันด้านที่พักอาศัยปัจจุบันมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

4.8.9 สมมติฐานที่ 9 ปัจจัยแรงผลักดันด้านครอบครัวและสังคมมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H1: ปัจจัยแรงผลักดันด้านครอบครัวและสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

จากตาราง 4.21 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติคดออยพหุคูณ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ปรากฏว่า มีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือปฏิเสธสมมติฐานหลัก H0 และยอมรับสมมติฐานรอง H1 แสดงว่า ปัจจัยแรงผลักดันด้านครอบครัวและสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

4.8.10 สมมติฐานที่ 10 ปัจจัยแรงดึงดูดด้านสิ่งแวดล้อมมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H1: ปัจจัยแรงดึงดูดด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

จากตาราง 4.21 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติคดออยพหุคูณ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ปรากฏว่า มีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.351 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือยอมรับสมมติฐานหลัก H0 และปฏิเสธสมมติฐานรอง H1 แสดงว่า ปัจจัยแรงดึงดูดด้านสิ่งแวดล้อมไม่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

4.8.11 สมมติฐานที่ 11 ปัจจัยแรงดึงดูดด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อมมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H1: ปัจจัยแรงดึงดูดด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

จากตาราง 4.21 ผลการทดสอบสมมติฐาน ด้วยค่าสถิติคดออยพหุคูณ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ปรากฏว่า มีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.002 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แต่มีค่า $B = -0.308$ ซึ่งไม่เป็นความสัมพันธ์เชิงบวกตามทฤษฎี จึงไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก H0 ได้ แสดงว่าปัจจัยแรงดึงดูดด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อมไม่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

4.8.12 สมมติฐานที่ 12 ปัจจัยแรงดึงดูดด้านความรู้ความเข้าใจ และการรับรู้ข้อมูลมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

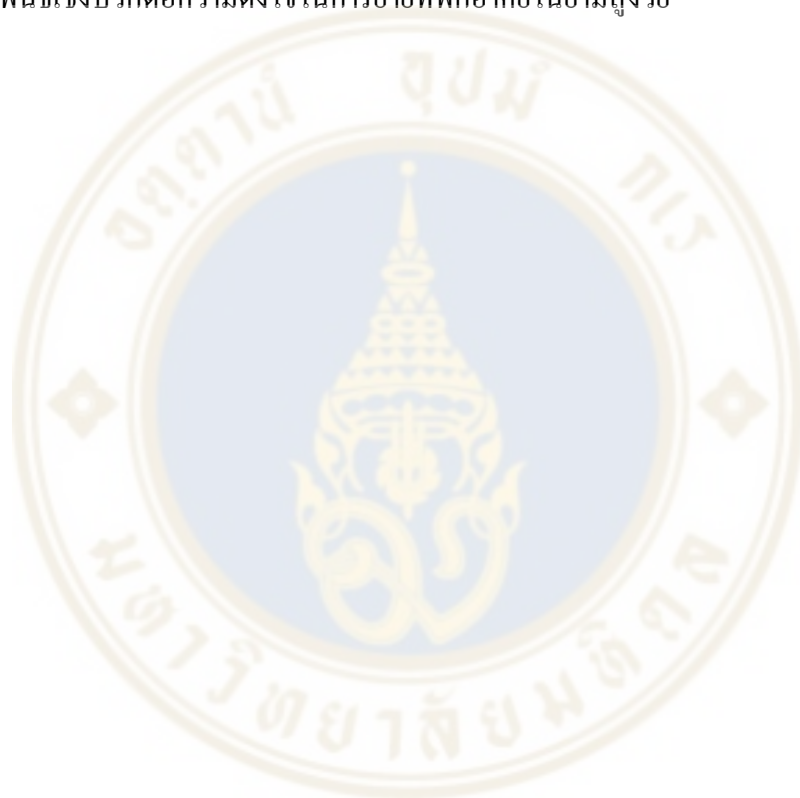
H1: ปัจจัยแรงดึงดูดด้านความรู้ความเข้าใจ และการรับรู้ข้อมูลมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

จากตาราง 4.21 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติคดออยพหุคูณ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ปรากฏว่า มีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.198 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือยอมรับสมมติฐานหลัก H0 และปฏิเสธสมมติฐานรอง H1 แสดงว่า ปัจจัยแรงดึงดูดด้านความรู้ความเข้าใจ และการรับรู้ข้อมูลไม่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

4.8.13 สมมติฐานที่ 13 ปัจจัยแรงดึงดูดด้านการเข้าร่วมทางสังคมมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

H1: ปัจจัยแรงดึงดูดด้านการเข้าร่วมทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

จากตาราง 4.21 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติคดอยพหุคูณ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ปรากฏว่า มีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H1 แสดงว่า ปัจจัยแรงดึงดูดด้านการเข้าร่วมทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษางานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย” ในบทนี้จะเป็นการสรุปผลจากบทที่ผ่านมา และทำการอภิปรายผลรวมถึงข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในครั้งต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษางานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย” สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ความเชื่อมั่นของปัจจัยแรงผลักดันและปัจจัยแรงดึงดูดที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย

สรุปได้ว่าคำถามในหัวข้อของปัจจัยแรงผลักดันด้านสุขภาพ ด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน ด้านครอบครัวและสังคม และ ปัจจัยแรงดึงดูดด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อม ด้านความรู้ความเข้าใจ และการรับรู้ข้อมูล มีระดับความสอดคล้องภายในอยู่ในระดับ “ดี” ในส่วนของปัจจัยแรงดึงดูดด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการเข้าร่วมทางสังคม มีระดับความสอดคล้องภายในอยู่ในระดับ “ดีเยี่ยม” ซึ่งถือว่าชุดคำถามมีความน่าเชื่อถือค่อนข้างสูง

5.1.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน ผู้หญิงจำนวน 269 คน คิดเป็นร้อยละ 67.3 เป็นผู้ชาย จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และเป็นเพศทางเล็กลง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 อายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี เป็นส่วนใหญ่ จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8 มีสถานภาพการสมรสเป็นโสด จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 มีรูปแบบการอยู่อาศัยในปัจจุบันเป็นบ้านเดี่ยว จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 มีกรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัยปัจจุบันเป็นบ้านของตนเอง และปลอดภาระผูกพัน จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 มีรายได้ในช่วง 40,001 –

60,000 บาท จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 และส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับคู่ชีวิต หรือญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 42.3 และ 39.8 ตามลำดับ ในส่วนของความคิดเห็นต่อการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย พบว่าคนส่วนมากไม่แน่ใจ จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 ส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจ ย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยคือตัวเอง รองลงมาคือคู่ชีวิต คิดเป็นร้อยละ 72.5 และ 54.3 ตามลำดับ และคนส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ โครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัยว่ามีความต่าง จากสถานดูแลคนชรา จำนวน 334 คิดเป็นร้อยละ 83.5 เมื่อถามถึงประเด็นอุปสรรคที่อาจจะทำให้ไม่สามารถย้ายเข้าไปพักอาศัยใน โครงการชุมชนบ้านพักผู้สูงวัยได้ พบว่าเป็นภาระทางการเงินที่จะเกิดขึ้นใหม่ จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3

5.1.3 ความแตกต่างของลักษณะประชากรศาสตร์ต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านอายุ

ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 31-40 ปี มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 51-60 ปี

ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพการสมรส

ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส

ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านรูปแบบการอยู่อาศัยในปัจจุบัน

ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในคอนโดมิเนียม มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในบ้านเดี่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในตึกแถว/ทาวน์เฮ้าส์ มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในบ้านเดี่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5.1.4 สรุปผลการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงผลักดันที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

5.1.4.1 ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อปัจจัยด้านแรงผลักดันที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อปัจจัยแรงผลักดัน โดยรวมในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

ปัจจัยแรงผลักดัน ด้านสุขภาพ

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อด้านสุขภาพ โดยรวมในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก โดยพบว่าเมื่อไม่สามารถใช้ชีวิตประจำวันด้วยตัวเองได้อย่างปกติ เช่น การขึ้นบันได การอาบน้ำ การทำอาหาร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.12 และมีสองข้อที่ใกล้เคียงกันคือ เมื่อรู้สึกว่าร่างกายเริ่มมีปัญหาในการเคลื่อนไหว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 เมื่อมีการเจ็บป่วยที่ทำให้ต้องเดินทางไปโรงพยาบาลบ่อยครั้งขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และอันดับสุดท้ายคือ ผู้เมื่อรู้สึกว่าคุณภาพเริ่มแย่ลง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76

ปัจจัยแรงผลักดัน ด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน โดยรวมในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากและมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หากบ้านในปัจจุบันต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลายอย่างเพื่อให้เหมาะสมกับฉันเมื่อมีอายุมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 รองลงมา คือ หากบ้านในปัจจุบันไม่เหมาะกับการอยู่อาศัยของผู้สูงวัย เช่น มีบันไดหลายชั้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 และ หากบ้านในปัจจุบันอยู่ไกลร้านค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ถัดมากกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง คือ หากเริ่มมีความลำบากในงานดูแลรักษาบ้านด้วยตนเอง เช่น การทำสวน ดูแลต้นไม้ หรือทำความสะอาดบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 และสุดท้ายคือ หากบ้านในปัจจุบันอยู่ไกลร้านค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22

ปัจจัยแรงผลักดัน ด้านครอบครัวและสังคม

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อด้านครอบครัวและสังคม โดยรวมในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากและมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หากไม่ต้องการเป็นภาระในการดูแลให้กับครอบครัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 รองลงมาคือ หากคู่ชีวิตสุขภาพย่ำแย่ลงและต้องการการดูแลที่มากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ถัดมาคือ หากคู่ชีวิตเสียชีวิตลง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 รวมทั้ง หากต้องการเป็นส่วนตัวและอิสระจากครอบครัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และหากต้องการพบปะผู้คนในวัยเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 ส่วนกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง คือ หากต้องการพบปะผู้คนใหม่ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20

5.1.5 สรุปผลการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงดึงดูดที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

5.1.4.1 ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อปัจจัยด้านแรงดึงดูดที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อปัจจัยแรงดึงดูด โดยรวมในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

ปัจจัยแรงดึงดูด ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อด้านสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ หากที่อยู่ใหม่มีความหลากหลายในการให้บริการผู้สูงวัยในแต่ละระดับ เช่น ที่พักอาศัยแบบส่วนตัวไม่มีผู้ช่วยเหลือ ที่พักอาศัยแบบมีผู้ช่วยเหลือในบางเวลา ที่พักอาศัยที่มีพยาบาลวิชาชีพคอยดูแลตลอดเวลา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.28 ถัดมาคือ หากที่อยู่ใหม่มีระบบขนส่งให้บริการ ไปในที่ๆต้องการ เช่น รับส่งไปโรงพยาบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก คือ หากที่อยู่ใหม่มีความยืดหยุ่นในการจ่ายเงิน เช่น มีสัญญาเช่าระยะสั้น ไม่ผูกมัดระยะยาว ไม่ต้องวางมัดจำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ถัดมาคือ หากที่อยู่ใหม่ทำให้ฉันมีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่ฉันชอบและไม่มีโอกาสได้ทำมาก่อน เช่น กีฬา งานศิลปะ จำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และมีสองข้อที่ค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 4.06 คือ หากที่อยู่ใหม่มีรูปแบบที่พักอาศัยให้เลือกได้หลากหลายแบบ เช่น เลือกได้ว่าจะเป็นที่พักแบบ 1 หรือ 2 ห้องนอน ที่พักพร้อมห้องครัวในตัว สไตส์การออกแบบตกแต่งที่หลากหลายและหากที่อยู่ใหม่มีบรรยากาศและการบริการเหมือนโรงแรม ต่อมาคือ หากที่อยู่ใหม่มีความยืดหยุ่นในการถือครอง เช่น ซื้อหรือเช่า พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 สุดท้าย หากที่อยู่ใหม่มีกิจกรรมหลากหลายให้เลือกทำได้ เช่น ฟิตเนส ว่ายน้ำ กิจกรรมให้ความรู้ กิจกรรมตามวันสำคัญต่างๆ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.99

ปัจจัยแรงดึงดูด ด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อม

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อมโดยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ หากที่อยู่ใหม่มีสภาพอากาศที่ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.56 ถัดมาตามลำดับ คือ หากละแวกที่อยู่ใหม่ดูน่าปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 หากที่อยู่ใหม่แวดล้อมด้วยเพื่อนบ้านที่ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 หากที่อยู่ใหม่ตั้งอยู่ใกล้กับโรงพยาบาลที่รักษาเป็นประจำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 สุดท้าย คือ หากที่อยู่ใหม่ตั้งอยู่ใกล้กับครอบครัวลูกหลาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 และกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก คือ หากที่อยู่ใหม่

ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ถนนแคบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 หากที่อยู่ใหม่มีความสะดวกในการเดินทางไปยังที่ต่างๆรอบเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 สุดท้ายคือ หากที่อยู่ใหม่ใกล้ห้างสรรพสินค้า มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.57

ปัจจัยแรงดึงดูด ด้านความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อด้านความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ข้อมูล โดยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ หากฉันมีความรู้และข้อมูลเพียงพอเกี่ยวกับโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัยว่ามีหลายรูปแบบตามสภาพร่างกาย ความเจ็บป่วย และความต้องการความช่วยเหลือในระดับต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.29 รองลงมาคือ หากฉันรู้ว่าสามารถคาดหวังอะไรได้บ้างหากย้ายไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 และกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก คือ หากฉันรู้ว่าจะหาข้อมูลโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัยได้จากไหน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 สุดท้ายคือ หากฉันรู้ว่าต้องย้ายสิ่งของเครื่องใช้อะไรไปบ้าง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.91

ปัจจัยแรงดึงดูด ด้านการเข้าร่วมทางสังคม

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมทางสังคม โดยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ ไม่ทำให้ฉันกลัวที่จะถูกระงับการกระทำทารุณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.45 ไม่ทำให้ฉันรู้สึกว่ายู่ท่ามกลางคนชราที่อ่อนแอและมีแต่โรค มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ทำให้ฉันมีอิสรภาพเท่าเดิม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และทำให้ฉันยังคงรักษามิตรภาพเท่ากับเพื่อนๆ ได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก คือ ไม่ได้ทำให้ฉันรู้สึกเป็นกังวล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ฉันมีทัศนคติที่ดีต่อที่โครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ทำให้ฉันยังคงรักษาเครือข่ายทางสังคมได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ไม่เปลี่ยนแปลงสิ่งที่เป็นอยู่เดิมของฉัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ไม่ได้ทำให้ฉันรู้สึกแค้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 สุดท้ายเป็นคำถาม reverse คือ จะส่งผลเสียต่อสวัสดิภาพของฉัน ทำให้มีระดับความคิดเห็นต่ำที่สุดคือ 1.91 ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย

5.1.6 สรุปผลการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยโดยรวมในระดับเห็นด้วยปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับ

ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง โดยพบว่า ฉันทาคว่า ในอนาคตฉันคงจะย้ายที่พักอาศัยใน ยามสูงวัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.38 รองลงมา คือ ฉันวางแผนในอนาคต สำหรับการย้ายที่พักอาศัยใน ยามสูงวัย มีค่าเฉลี่ยคือ 3.25 สุดท้ายคือ ฉันตั้งใจที่จะย้ายไปอยู่ใน โครงการชุมชนเพื่อผู้สูงวัย ใน อนาคต มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ 3.14

5.1.7 สรุปผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยาม สูงวัย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย ด้วย วิธีการถดถอยพหุคูณ พบว่าค่า R Square เท่ากับ 0.374 แสดงว่าตัวแปรต้นสามารถอธิบายการ เปลี่ยนแปลงในตัวแปรตามในด้านความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยได้ร้อยละ 37.40 โดย เมื่อพิจารณาตาราง Coefficients พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัย ในยามสูงวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ ด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ การถดถอย (Standardized Coefficients Beta) เท่ากับ 0.291 หมายความว่าเมื่ออิทธิพลคิดเป็นร้อยละ 29.10 ปัจจัยด้านครอบครัวและสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Standardized Coefficients Beta) เท่ากับ 0.213 หมายความว่าเมื่ออิทธิพลคิดเป็นร้อยละ 21.30 ปัจจัยด้านการเข้าร่วมทางสังคม มีค่า สัมประสิทธิ์การถดถอย (Standardized Coefficients Beta) เท่ากับ 0.260 หมายความว่าเมื่ออิทธิพลคิด เป็นร้อยละ 26.00

ดังนั้นปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากที่สุดคือ ปัจจัย แรงผลักดัน ด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน รองลงมาคือ ปัจจัยแรงดึงดูด ด้านการเข้าร่วมทางสังคม สุดท้ายคือ ปัจจัยแรงผลักดัน ด้านครอบครัวและสังคม

5.1.8 สรุปผลการศึกษาเพื่อตอบวัตถุประสงค์งานวิจัย

วัตถุประสงค์งานวิจัยข้อที่ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พัก อาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย

สามารถสรุปผลได้ คือ ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย มากที่สุดคือ ปัจจัยแรงผลักดัน ด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน รองลงมาคือ ปัจจัยแรงดึงดูด ด้านการเข้า ร่วมทางสังคม สุดท้ายคือ ปัจจัยแรงผลักดัน ด้านครอบครัวและสังคม

วัตถุประสงค์งานวิจัยข้อที่ 2. เพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะของที่พักอาศัยที่ส่งผลต่อความ ตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย

สามารถสรุปผลได้ คือ ปัจจัยแรงดึงดูด ด้านการเข้าร่วมทางสังคมส่งผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย กล่าวคือ คุณลักษณะของที่พักอาศัยในยามสูงวัยที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุด คือ ต้องทำให้มีอิสรภาพเท่าเดิม ไม่ทำให้รู้สึกว่ายู่ท่ามกลางคนชราที่อ่อนแอและมีแต่โรค ไม่ทำให้กลัวที่จะถูกรักษาทำทารุณ ทำให้ยังคงรักษามิตรภาพเท่ากับเพื่อนๆ ได้ รองลงมาที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมาก คือ ไม่เปลี่ยนแปลงสิ่งที่เป็นอยู่เดิม ไม่ได้ทำให้รู้สึกแก่ ไม่ได้ทำให้รู้สึกเป็นกังวล เพื่อนของฉันสนใจที่จะย้ายไปโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัย ทำให้ยังคงรักษาเครือข่ายทางสังคมได้ สุดท้ายคือมีทัศนคติที่ดีต่อที่โครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัย ทั้งหมดนี้คือคุณลักษณะของที่พักอาศัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย

วัตถุประสงค์งานวิจัยข้อที่ 3. เพื่อศึกษาทัศนคติในแต่ละช่วงวัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย

สามารถสรุปผลได้ คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 31-40 ปี มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 51-60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย” สามารถอภิปรายผลโดยใช้แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยแรงผลักดันโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยปัจจัยด้านสุขภาพ ด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน และด้านครอบครัวและสังคม กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Wiseman (2523) ที่กล่าวว่า ผู้สูงวัยจะย้ายที่อยู่อาศัยเมื่อมีความไม่พึงพอใจในสภาพแวดล้อมของที่อยู่เดิม โดยมีปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้ย้ายไปที่อยู่ใหม่ เช่น ความยากลำบากในการใช้ชีวิตประจำวัน สุขภาพร่างกายที่ถดถอยลง สูญเสียคู่ชีวิต รายได้ลดลง ภาระการดูแลรักษาบ้าน การซ่อมบำรุงที่มากขึ้น ความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชุมชนที่อาศัย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการศึกษาของ Hays (2545) และ Oswald and Rowled (2549) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันในการย้ายไปยังถิ่นฐานใหม่ของผู้สูงวัยในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสุขภาพ เป็นแรงผลักดันที่จะทำให้ผู้สูงวัยย้ายถิ่นฐานไปยังที่อยู่ใหม่ เช่น ภาวะสุขภาพถดถอย ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ภาวะความจำ

ถดถอย ต้องไปพบแพทย์ที่แผนกผู้ป่วยนอกบ่อยครั้งขึ้น ภาวะโรคเรื้อรังที่รุนแรงมากขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Suja Chaulagain et al., (2564) ที่ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการย้ายที่พักอาศัยไปยังชุมชนพักอาศัยของคนสูงวัยในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า ปัจจัยแรงผลักดันที่มีผลต่อการตัดสินใจในการย้ายที่พักอาศัยไปยังชุมชนพักอาศัยของคนสูงวัย คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวหรือเพื่อน ปัจจัยเกี่ยวข้องกับบ้านพักอาศัย กล่าวคือ ผู้สูงวัยที่มีสภาพร่างกายที่ถดถอย มีความเจ็บป่วยเกิดขึ้น ต้องการการดูแลที่มากขึ้น หรือการได้รับแรงสนับสนุนจากครอบครัวไม่ว่าจะเป็นคูชีวิตหรือลูกหลานในการย้ายที่อยู่อาศัย และภาระการดูแลซ่อมแซมบ้านที่เพิ่มขึ้น

ด้านปัจจัยแรงดึงดูด โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยในปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Suja Chaulagain et al., (2564) ที่ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการย้ายที่พักอาศัยไปยังชุมชนพักอาศัยของคนสูงวัยในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่าปัจจัยแรงดึงดูดที่ทำให้ย้ายไปที่อยู่ใหม่ คือ ปัจจัยเกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวก กล่าวคือ การเดินทางที่สะดวก กิจกรรมที่หลากหลาย จะส่งผลต่อการตัดสินใจย้ายที่อยู่อาศัยไปยังชุมชนพักอาศัยของคนสูงวัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Md Rashed Bhuyan et al., (2563) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความคิดของผู้สูงวัยในเรื่องของ Age-friendly neighborhood ที่ประเทศสิงคโปร์ พบว่าผู้สูงวัยให้ความสำคัญกับ โครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง เช่น การสร้างทางเดินเท้าที่มีความปลอดภัย กว้างเพียงพอและไม่มีสิ่งขวางกั้นการเดิน หรือที่นั่งบนรถโดยสารมีพนักงาน ทางเดินมีราวจับ มีสีที่บ่งชัดว่าเป็นทางเท้า ไม่ใช่ทางจักรยาน เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการเดินมากขึ้น ป้ายบอกสถานที่เด่นชัดไม่ต้องมีหลายภาษา เป็นต้น ส่วนปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรัตน์ พงษ์ประเสริฐ และ เสาวลักษณ์ กิตติคุณปัญญา (2563) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุของกลุ่มผู้สูงอายุในอนาคตในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการตัดสินใจเลือกที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุในอนาคต คือ ทำเลที่ตั้งของโครงการ คือ มีทำเลที่ตั้งโครงการอยู่ใกล้รถไฟฟ้า ใกล้ตลาดหรือศูนย์การค้า แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Suja Chaulagain et al., (2564) ที่ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการย้ายที่พักอาศัยไปยังชุมชนพักอาศัยของคนสูงวัยในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่าปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง ไม่มีผลต่อการตัดสินใจ ทำให้ได้เห็นว่าคนสูงวัยให้ความสำคัญในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่าด้านทำเลที่ตั้งนั่นเอง ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ข้อมูลโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Everett Spurgeon Lee (1996) ที่กล่าวว่าปัจจัยส่วนบุคคลนับเป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อการตัดสินใจในการย้ายถิ่นฐาน การรับรู้ต่อถิ่นที่อยู่เก่าและใหม่ ซึ่งคนมักจะมีข้อมูลของถิ่นที่อยู่เก่ามากกว่าเนื่องจากอยู่มาก

นาน การที่คนมีความรู้หรือข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ใหม่บ่อย อาจจะเป็นอีกปัจจัยที่ช่วยยั้งการตัดสินใจในการย้ายถิ่นฐานได้ สุดท้ายคือปัจจัยด้านการเข้าร่วมทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีของ Wiseman (2523) ที่กล่าวว่า ปัจจัยแรงดึงดูดของที่อยู่ใหม่ ประกอบด้วยการที่บ้านพักมีความน่าดึงดูด การมีเพื่อนบ้านที่ดี มีสังคมแวดล้อมที่ดี รวมทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Md Rashed Bhuyan et al., (2563) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความคิดของผู้สูงวัยในเรื่องของ Age-friendly neighborhood ที่ประเทศสิงคโปร์พบว่า Social capital เป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมทางสังคมกับผู้คนในชุมชนละแวกที่อยู่อาศัย คอยเป็นหูเป็นตาและช่วยกันดูแลกัน และต้องการที่จะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไร้ความกดดันและอยู่อย่างมีสุขภาพกายและใจที่ดี เป็นชุมชนที่ทุกคนในละแวกนั้น อยากที่จะออกมาพบปะพูดคุยกันเพื่อความสุขใจ ในส่วนของการเข้าร่วมทางสังคม ชุมชนต้องเปิดรับให้ผู้สูงวัยเข้าร่วมในกิจกรรม ไม่แบ่งแยกกลุ่มผู้สูงวัยออกไป ให้ทำกิจกรรมเพียงลำพัง เปิดรับทุกความคิดเห็นของผู้สูงวัย เห็นถึงคุณค่าและตัวตนของผู้สูงวัยในชุมชนนั้นๆ รวมทั้ง

ความคิดเห็นต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ Suja Chaulagain et al., (2564) ที่ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการย้ายที่พักอาศัยไปยังชุมชนพักอาศัยของคนสูงวัยในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพที่เป็นปัจจัยแรงผลักดันและการตัดสินใจในการย้ายที่พักอาศัย มีอิทธิพลการส่งผ่านมาจากอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว อุปสรรคเกี่ยวกับสังคมและจิตวิทยา กล่าวคือหากมีอุปสรรคจากสองปัจจัยข้างต้นมากระทบ ก็อาจจะทำให้ผู้สูงวัยตัดสินใจที่จะไม่ย้ายที่อยู่ แม้ว่าจะมีแรงกระตุ้นในการย้ายที่อยู่จากสภาพร่างกายที่ถดถอยลงไปก็ตาม เช่นเดียวกับปัจจัยเกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกและการตัดสินใจในการย้ายที่พักอาศัย มีอิทธิพลการส่งผ่านมาจากอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ อุปสรรคเกี่ยวกับสังคมและจิตวิทยา กล่าวคือแม้จะถูกดึงดูดด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกและกิจกรรมที่น่าสนใจ แต่ผู้สูงวัยจะตัดสินใจไม่ย้ายที่อยู่อาศัยเนื่องจากมีเงินไม่เพียงพอในการจ่าย หรือมีอุปสรรคเกี่ยวกับสังคมและจิตวิทยาเช่น ครอบครัวที่มีแนวคิดด้านลบหรือไม่ต้องการให้ผู้สูงวัยไปอยู่ในชุมชนผู้สูงวัย ซึ่งจากผลการวิจัยนี้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถย้ายที่พักอาศัยยามสูงวัยได้คือ ภาระทางการเงินที่จะเกิดขึ้นใหม่ มีความห่วงใย ต้องดูแลสมาชิกในครอบครัว และกังวลเรื่องค่าใช้จ่าย คิดว่าไม่มีเงินเพียงพอที่จะเข้าพักเพราะเป็นช่วงอายุที่ไม่มีรายได้แล้ว

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์ด้านเพศที่ส่งผลความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย พบว่าลักษณะประชากรศาสตร์ด้านเพศไม่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย อาจเนื่องมาจากการที่คนจะวางแผนย้ายที่พักอาศัยในวัยเกษียณ

นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศ แต่ขึ้นอยู่กับแนวคิดในการวางแผนเกษียณ ความรู้ความเข้าใจทางด้านการเงิน และปัจจัยส่วนบุคคลอื่น ๆ ที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์ด้านอายุที่ส่งผลความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย พบว่าลักษณะประชากรศาสตร์ด้านอายุมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 31-40 ปี มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 51-60 ปี ซึ่งสอดคล้องกับ การวิจัยของ อนรรชนีประวีร์ เกิดแย้ม (2556) ที่ทำการศึกษาวางแผนที่อยู่อาศัยหลังเกษียณของคนทำงาน 3 ช่วงวัย: กรณีศึกษาธนาคารอาคารสงเคราะห์ การเคหะแห่งชาติ และบริษัท แกรนด์ คาแนล แลนด์ จำกัด(มหาชน) พบว่าคนเจนวาย (อายุ 41-22 ปี) มีการวางแผนย้ายที่อยู่อาศัยในวัยเกษียณสูงกว่าคนเจนเอ็กซ์ (อายุ 42-57 ปี) และเจนบี (อายุ 58 ปีขึ้นไป) โดยมีสูงถึงร้อยละ 48 เมื่อเทียบกับเจนเอ็กซ์และเจนบีมีเพียงร้อยละ 42 และ 25 ตามลำดับ เหตุผลเนื่องมาจากคนเจนบีส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งแล้ว มีภาระหนี้สินด้านที่อยู่อาศัยและครอบครัว ดังนั้นจึงมีการวางแผนอยู่ที่เดิมไม่ย้าย เพราะคุ้นชินกับละแวกที่อยู่เดิมและอยู่ใกล้ที่ทำงานของตนเองหรือ โรงเรียนของบุตรหลาน ส่วนคนเจนเอ็กซ์ส่วนมากไม่มีเงินออมเลย เนื่องจากภาระดูแลคนในครอบครัว และหนี้สินด้านที่อยู่อาศัย ดังนั้นจึงเลือกอยู่ที่เดิมไม่ย้าย สุดท้ายคนเจนวาย มีภาระทางการเงินน้อย ส่วนมากเช่าอยู่อาศัย ดังนั้นคนเจนวายส่วนมากจึงเลือกที่จะย้ายที่อยู่อาศัยในวัยเกษียณด้วยเหตุผลที่ว่าต้องการสร้างครอบครัวและต้องการมีที่อยู่เป็นของตนเอง

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพการสมรสที่ส่งผลความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย พบว่าลักษณะประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพการสมรสมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส อาจมาจากสภาพสังคมสมัยใหม่ ผู้หญิงแต่งงานช้าลงและแต่งงานน้อยลง มักอยู่ตัวคนเดียว ไม่มีคู่ชีวิตหรือบุตรหลานคอยดูแลยามชรา ทำให้คนกลุ่มนี้มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยสูงกว่า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กนกกร บุญมา และสุนีย์ วรรณโกมล (2561) ที่ทำการศึกษาวางแผนในการตัดสินใจเลือกโครงการพักอาศัยหลังเกษียณเมื่อถึงวัยผู้สูงอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละ 69.5 มีสถานภาพโสด โดยมีการตัดสินใจเลือกโครงการพักอาศัยหลังเกษียณเมื่อถึงวัยผู้สูงอายุเป็นบ้านเดี่ยว และให้ราคาของการให้บริการดูแลผู้สูงอายุต่อเดือนที่ 10,000-20,000 บาท

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์ด้านรูปแบบการอยู่อาศัยมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย พบว่าลักษณะประชากรศาสตร์ด้านรูปแบบการอยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยใน

คอน โคมิเนียม มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในบ้านเดี่ยว และกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในตึกแถว/ทาวน์เฮ้าส์ ความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในบ้านเดี่ยว อาจมาจากลักษณะของที่อยู่อาศัยของคอน โคมิเนียมและตึกแถว/ทาวน์เฮ้าส์ ที่ไม่เหมาะสมในการใช้ชีวิตยามสูงวัย เช่น ต้องขึ้นลงบันไดหลายชั้น ห้องนอนและห้องทานอาหารอยู่คนละชั้น เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีของ Wiseman (2523) ที่พบว่า ผู้สูงวัยจะย้ายที่อยู่อาศัยเมื่อมีความไม่พึงพอใจในสภาพแวดล้อมของที่อยู่เดิม เช่น เกิดความยากลำบากในการใช้ชีวิตประจำวัน เมื่อสุขภาพร่างกายที่ถดถอยลง

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์ด้านกรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัยมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย พบว่าลักษณะประชากรศาสตร์ด้านกรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัยไม่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย เนื่องจากไม่ว่าจะมีกรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัยรูปแบบใด หากสภาพร่างกายที่ทรุดลงและไม่สามารถพักอาศัยในที่อยู่เดิมได้แล้วนั้น ปัจจัยแรงผลักดันไปสู่ที่พักใหม่ย่อมส่งผลมากกว่า

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย พบว่าลักษณะประชากรศาสตร์ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย อาจเนื่องมาจากการที่คนจะวางแผนเกษียณ หรือย้ายที่พักอาศัยในวัยเกษียณนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับรายได้ แต่ขึ้นอยู่กับแนวคิดในการวางแผนเกษียณ ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน และปัจจัยส่วนบุคคลอื่น ๆ ที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พิจิตรา ก้องกิตติงาม และ บุษรา โปวาทอง (2561) ที่ศึกษากลุ่มเงินเอนอเรนซ์ควบคู่กับการวางแผนทางการเงินเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย: กรณีศึกษา บัณฑิตจบใหม่จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ปัจจุบันกลุ่มบัณฑิตจบใหม่ที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นทำงาน แม้มียังมีเงินเดือนไม่มากเท่ากลุ่มคนที่ทำงานมานาน แต่มีแนวคิดเกี่ยวกับการซื้อที่อยู่อาศัยที่ต่างไปจากอดีต ส่วนใหญ่มีความสนใจต้องการซื้อที่อยู่อาศัยก่อนรถยนต์ มีการลงมือออมเงินเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย ให้ความสำคัญซื้อที่อยู่อาศัยรูปแบบคอน โคมิเนียม และมีความสนใจซื้อที่อยู่อาศัยเองคนเดียว

5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของในแต่ละช่วงวัย” พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ ปัจจัยแรงผลักดัน ด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน ปัจจัยแรงดึงดูด ด้านการเข้าร่วมทาง

สังคม และ ปัจจัยแรงผลักดัน ด้านครอบครัวและสังคม ในส่วนของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 31-40 ปี มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 51-60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในคอนโดมิเนียมหรือตึกแถว/ทาวน์เฮ้าส์ มีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในบ้านเดี่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

ผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์ควรรู้ Pain point ของที่พักอาศัยในปัจจุบันให้ชัดเจน โดยเน้นการสื่อสารการตลาดไปยังกลุ่มคนที่อาศัยในตึกแถว/ทาวน์เฮ้าส์ หรือคอนโดมิเนียม ที่พบว่าเมื่อก้าวเข้าสู่วัยเกษียณแล้วจะก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้ชีวิตมากขึ้น เช่นการมีบันไดหลายชั้น ต้องขึ้นลงในชีวิตประจำวัน อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้ต้องเข้ารับรักษาตัวในโรงพยาบาล เสียเงินมากขึ้นอีกทั้งอาจทำให้กลับมาใช้ชีวิตเป็นปกติแบบเดิมไม่ได้ หากเกิดอุบัติเหตุร้ายแรงขึ้นมา ก่อผลเสียต่อตัวเองทั้งด้านการเงิน สุขภาพกายและจิต อีกทั้งยังกระทบต่อครอบครัว ครอบครัวที่ต้องเข้ามาดูแลเพิ่มเติมหากช่วยเหลือตนเองไม่ได้ เป็นภาระให้กับคนที่รัก นอกจากนี้กลุ่มคนที่อาศัยในตึกแถว/ทาวน์เฮ้าส์ หรือคอนโดมิเนียม มีความตั้งใจในการที่จะอยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งน้อยกว่าคนที่อาศัยในบ้านเดี่ยว ทำให้มีความตั้งใจในการย้ายที่พักที่สูงกว่า ดังนั้นการชี้ไปถึง Pain point บวกกับเชื่อมโยงถึง Emotion หากเกิดเหตุร้ายแรงขึ้น จะสามารถช่วยในการชักจูงใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยได้ดีมากยิ่งขึ้น

นอกจากนั้น ยังควรทำที่พักอาศัยให้เป็น Aged-Friendly community ตามที่องค์การอนามัยโลก (2560) ได้กำหนดกรอบของเมืองและสังคมที่เป็นมิตรกับผู้สูงวัยไว้ทั้งหมด 8 ด้าน เพื่อสร้างแรงดึงดูดและเติมเต็มความต้องการในการใช้ชีวิตในยามสูงวัยได้ดีที่สุด คือ จะต้องเป็นที่พักที่ไม่จำกัดอิสรภาพเมื่อเข้าไปอยู่ มีเพื่อนบ้านที่ดี ไม่รู้สึกเป็นอันตรายหรือโดยแบ่งแยกออกจากสังคมนั้นๆ ไม่ทำให้รู้สึกว่ารายล้อมไปด้วยคนแก่ที่มีแต่โรค แต่รายล้อมไปด้วยเพื่อนๆ ในวัยเดียวกันที่เข้าใจกัน พุดคุยปรึกษา ได้ไม่เหนงา ไม่มีเบื่อ รู้สึกสบายใจ สบายกายและรู้สึกอยากชักจูงเพื่อนๆ มาพัก มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ในสังคมที่อยู่ มีกิจกรรมให้ทำตามที่สนใจ มีลานออกกำลังกาย หรือลานทำกิจกรรมร่วมกันกับเพื่อนๆ มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามที่ช่วงวัยเกษียณต้องการอย่างครบครัน มีการสื่อสารข้อมูลผ่านหลายช่องทางเพื่อให้ผู้สูงอายุสะดวกในการรับสาร เช่นออนไลน์สำหรับกลุ่มผู้สูงวัยที่เชี่ยวชาญการใช้เทคโนโลยี หรือการตีพิมพ์ประกาศเพื่อกลุ่มผู้สูงวัยที่ไม่เชี่ยวชาญการใช้เทคโนโลยี และทำให้ผู้ที่พักอาศัยรู้สึกกว่าตนเองเป็น Active retirement ไม่รู้สึกแก่ ยังทำกิจกรรมต่างๆ ได้ตามปกติ

นอกจากจะสื่อสารการตลาดไปยังกลุ่มที่อาศัยในตึกแถว/ทาวน์เฮ้าส์ หรือ คอนโดมิเนียมเป็นหลักแล้ว ยังควรสื่อสารไปยังกลุ่มคนเจนวาย ที่มีแนวคิดในการวางแผนการย้ายที่พักอาศัยในวัยเกษียณที่มากขึ้นในปัจจุบัน มีแนวคิดการซื้อประกัน ชื่อความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เรียนรู้เรื่องการออมเงินวัยเกษียณที่มากขึ้น และมองหาซื้อที่พักเมื่อคิดที่จะมีครอบครัว เนื่องจากคนเจนวายส่วนมากมักเช่าพักอาศัย ไม่ได้มีภาระทางการเงินมากเท่าคนเจนเอ็กซ์ที่มักมีภาระทางการเงินมาก ทั้งด้านที่อยู่อาศัยและครอบครัวลูกหลาน ทำให้มีเงินเก็บน้อยและมีความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในวัยเกษียณที่น้อยกว่าคนเจนวาย ดังนั้นในกลุ่มคนเจนวายอาจจะทำการตลาดในเชิงการออมเงินระยะยาวเหมือนการซื้อประกัน หรือการซื้อ RMF เพื่อวัยเกษียณ ให้ออมเงินทุกปีจนเข้าวัยเกษียณ หากสนใจเข้าพักใคร โครงการบ้านพักอาศัยยามสูงวัย ก็สามารถเลือกเข้าพักได้ หากไม่สนใจอาจจะคืนเงินในรูปแบบที่ให้กำไรมากกว่าการฝากขึ้นในออมทรัพย์ธนาคาร เป็นการจูงใจที่ไม่ได้ให้ตัดสินใจเลยในช่วงวัยที่ยังมีแรงทำงานนี้ แต่ให้ตัดสินใจได้เมื่อเกษียณแล้ว ส่วนคนเจนเอ็กซ์ที่มีภาระทางการเงินมาก และมีเงินเก็บน้อย อาจจะเป็นการ Subscription จ่ายเงินรายเดือน เพื่อให้ลองเข้าพักแบบ Staycation มาอยู่เป็นรายสัปดาห์ รายเดือน รายปี ในโครงการบ้านพักอาศัยของบริษัทที่อาจจะมีหลาย Location ทั่วประเทศไทย จุดนี้ที่จะสามารถเองช่วยสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง ช่วยลดระยะเวลาในการตัดสินใจเข้าพักจากเดิมต้องซื้อขาด มาเป็นแบบจ่ายรายเดือน เพิ่มการทดลองเข้าพัก หากมาพักแล้วชอบ อาจจะมีการบอกต่อกันในกลุ่มเพื่อนคนรู้จัก เพิ่ม Word of mouth ไปในกลุ่มลูกค้าเป้าหมายคือคนเจนเอ็กซ์ ทำให้เริ่มมีคนสูงวัยมา Subscription มากขึ้น ทำให้เดิมที่การซื้อของราคาแพงเช่นบ้านพักอาศัย จำเป็นต้องใช้เวลาในการคิดพิจารณาไตร่ตรองที่มาก ด้วยเรื่องราคา เรื่องการที่จะต้องอยู่ไปถาวร เปลี่ยนแปลงได้ยากในอนาคต ดังนั้นการเปิดให้ Subscription สามารถให้เลือกที่จะเข้าพักโครงการบ้านพักอาศัยที่ใดก็ได้ของบริษัท โดยเลือกได้ตามระยะเวลาเป็นสัปดาห์ เป็นเดือนหรือเป็นปี นับเป็นกลยุทธ์ที่ดีในการที่ช่วยลดระยะเวลาในการตัดสินใจของลูกค้าได้ และช่วยรักษาความสัมพันธ์ระหว่างลูกค้า ด้วยการรักษาลูกค้าเดิมให้จ่ายเงินค่า Subscription อย่างต่อเนื่อง

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

1. กลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบสอบถามควรมีลักษณะประชากรศาสตร์ที่กว้างขึ้น เช่น ในด้านของช่วงอายุ ถิ่นที่อยู่อาศัยเดิม และถิ่นที่อยู่อาศัยใหม่ยามสูงวัยที่คาดว่าจะย้ายไปอยู่ เพื่อเป็นการสำรวจความคิดเห็นและสามารถนำไปใช้ในการวางแผน เพื่อสร้างที่พักอาศัยยามสูงวัยในพื้นที่นั้นๆ ให้ตอบโจทย์ลูกค้าส่วนมากในอนาคต

2. ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) การสังเกตพฤติกรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และทำให้ทราบถึงสาเหตุที่ปัจจัยนั้น ๆ ส่งผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยยามสูงวัย

บรรณานุกรม

- กนกกร บุญมา และสุนีย์ วรรณ โกมล. (2561). ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกโครงการพักอาศัยหลังเกษียณเมื่อถึงวัยผู้สูงอายุ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 9(1), 307-316
- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2564). การดูแลผู้สูงอายุ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.dop.go.th/th/know/15/741>
- กรมสุขภาพจิต. (2563). Gen Y/Gen Me กลุ่มผู้กุมชะตาโลก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.dmh.go.th/news/view.asp?id=1251>
- จันทิมา โพธิสารตันนะ และ ชีทต ตรีศิริ โชติ. (2561). การศึกษาคุณลักษณะหมู่บ้านเพื่อเกษียณอายุที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อบ้านเพื่อเกษียณอายุในประเทศไทยของผู้สูงอายุชาวออสเตรเลีย. วารสารวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์บูรพาปริทัศน์, 13(2), 20-39
- ไทยโพสต์. (2564). สังคมผู้สูงอายุเต็มรูปแบบ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.thaipost.net/main/detail/103356>
- ไทยรัฐออนไลน์. (2564). "บ้านผู้สูงอายุ" แวดดี! เจาะโอกาสซิงเกิ้ลหนุ่มหมาย "ต่างชาติวัยเกษียณ". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2044943>
- ปฏิมากร ใจอ่อน. (2564). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยแวดล้อมระดับมหภาค ทักษะทางการเงิน และการจัดการการเงินส่วนบุคคล ที่เป็นสาเหตุปัจจัยแห่งความสำเร็จในการออมเงินของ Gen Y เพื่อวัยเกษียณ. วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 13(2), 61-74
- พรรัตน์ พงษ์ประเสริฐ และ เสาวลักษณ์ กิตติญาณปัญญา. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุของกลุ่มผู้สูงอายุในอนาคต ในกรุงเทพมหานคร. Journal of Business, Economics and Communications, 16, 49-63
- พิจิตรา ก้องกิตติงาม และ บุษรา โปวาทอง. (2561). กลุ่มเจนเนอเรชั่นวัยกับการวางแผนทางการเงินเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย: กรณีศึกษา บัณฑิตจบใหม่จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สารศาสตร์, 2, 139-149
- ยังแฮปปี้. (2564). “บ้านพักคนชราหลบไป เทรนด์ใหม่ Cohousing กำลังมา”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://younghappy.com/blog/life-style/cohousing-for-seniors/>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศูนย์วิจัยกสิกร. (2564). สังคม สูงอายุ...แบบสมบูรณ์ คนไทยพร้อมแล้วหรือยัง?. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://kasikornresearch.com/th/analysis/k-social-media/Pages/Aging-society-FB-30-04-21.aspx>
- ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์. (2562). EIC Data Infographic : #โสดFeelGood. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.scbeic.com/th/detail/product/6102>
- ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์. (2558). ผ่ากลยุทธ์ธุรกิจพิชิตวัยเกษียณ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://www.scbeic.com/th/detail/file/product/1375/e4hwh2n6ry/EIC_insight_Thai_aging_Q2_2015.pdf
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561). รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทยปี 2561. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.1213.or.th/th/flsurveyreport/2561ThaiFLsurvey.pdf>
- อนรรฆวีประวีร์ เกิดเยี่ยม. (2556). การวางแผนที่อยู่อาศัยหลังเกษียณของคนทำงาน 3 ช่วงวัย: กรณีศึกษาธนาคารอาคารสงเคราะห์ การเคหะแห่งชาติ และบริษัท แกรนด์ คาแนล แลนด์ จำกัด(มหาชน). สารศาสตร์, 4, 738-752
- Lee, E.S. (2509). A theory of migration. *Demography* 3 (1), 47–57.
- Litwak, E., Longino, C.F. (2530). Migration patterns among the elderly: a developmental perspective. *Gerontologist* 27, 266–272.
- McLeod, S. A. (2563). Maslow's hierarchy of needs. *Simply Psychology*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : www.simplypsychology.org/maslow.html
- Md Rashed Bhuyan et al., (2563). Meaning of age-friendly neighbourhood: An exploratory study with older adults and key informants in Singapore. *Cities*, 107, 1-11
- Ravenstein, E.G. (2432). The laws of migration. *J. R. Stat. Soc.* 52 (2), 241–305.
- Suja Chaulagain et al. (2564). Factors affecting seniors' decision to relocate to senior living communities. *International Journal of Hospitality Management*, 95, 1-12

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Thinkofliving. (2563). Jin Wellbeing County คอนโดแนวคิดใหม่สำหรับผู้สูงอายุ ใกล้ ม.กรุงเทพ ย่าน รังสิต-ปทุมธานี จาก ชนบุรี เฮลท์แคร์ กรุ๊ป [Walk-in รีวิว]. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://thinkofliving.com/%E0%B8%84%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B9%82%E0%B8%94/project/jin-wellbeing-county-623378/>
- Wiseman, R.F. (2523). Why older people move: theoretical issues. Res. Aging 2 (2), 141–154.
- World Health Organization. (2550). Global age-friendly cities: a guide. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://apps.who.int/iris/handle/10665/43755>
- World Health Organization. (2560). Mental health of older adults. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-of-older-adults>

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง **ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย**

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยของคนแต่ละช่วงวัย จึงขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนตามความเป็นจริง คำตอบทุกคำตอบถือเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการตลาด วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล และถือเป็นความลับ ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยแรงผลักดัน

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยแรงดึงดูด

ส่วนที่ 5 ความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

คำศัพท์เฉพาะ

1. โครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัย หมายถึง โครงการที่ออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการของคนวัยเกษียณ ทำให้ได้ใช้ชีวิตยามสูงวัยได้อย่างมีความสุขทั้งทางกายและใจ ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยโครงการจะมีระบบการดูแลความปลอดภัยที่ครบครัน มีบริการและกิจกรรมให้เลือกทำที่หลากหลาย มีพื้นที่ส่วนกลางให้เพื่อนบ้านออกมาทำกิจกรรม

ร่วมกันได้ยาอิสระ ไม่ถูกจำกัดพื้นที่เพียงแคในห้องพักของตนเอง ทำให้ได้พบปะเพื่อนในวัยเดียวกัน

คำถามคัดกรอง

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ท่านมีอายุในช่วง 31-60 ปี หรือไม่

ใช่ ไม่ใช่ (จบแบบสอบถาม)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

หญิง ชาย เพศทางเลือก

2. อายุ

31-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปี

3. สถานภาพการสมรส

โสด สมรส หย่าร้าง/ม้าย

4. รูปแบบการอยู่อาศัยในปัจจุบัน

บ้านเดี่ยว คอนโดมิเนียม ตึกแถว/ทาวน์เฮ้าส์ อะพาร์ตเมนต์

5. กรรมสิทธิ์ของท่านในที่พักอาศัยปัจจุบัน

บ้านของตนเอง และปลอดภาระผูกพัน

บ้านของตนเอง และอยู่ระหว่างจำนองธนาคาร

บ้านของคนในครอบครัว

เช่าพักอาศัย

6. ปัจจุบันท่านพักอาศัยอยู่กับใครบ้าง (เลือกได้มากกว่า 1 ตัวเลือก)

อยู่คนเดียว อยู่กับคู่ชีวิต อยู่กับบุตรหลาน อยู่กับญาติพี่น้อง

7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

น้อยกว่า 20,000 บาท 20,001 – 40,000 บาท

40,001 – 60,000 บาท 60,001- 80,000 บาท

80,001- 100,000 บาท 100,001 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ท่านมีความคิดเห็นต่อการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัยอย่างไร

ย้าย ไม่ย้าย ไม่แน่ใจ

2. บุคคลใดที่มีผลต่อการตัดสินใจย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย (เลือกได้มากกว่า 1 ตัวเลือก)

ตัวท่านเอง คู่ชีวิต บุตรหลาน ญาติพี่น้อง

เพื่อน แพทย์ประจำตัว

3. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัยที่มีความต่างจากสถานดูแลคนชรา

มีความแตกต่าง ไม่แตกต่าง

4. หากท่านคิดว่า โครงการชุมชนบ้านพักผู้สูงวัย มีความน่าสนใจทั้งสภาพแวดล้อมของบ้านและชุมชนที่ดี บริการดูแลสุขภาพ มีความอิสระและน่าพักอาศัย แต่มีประเด็นอุปสรรคใดบ้างที่อาจจะทำให้ท่านไม่สามารถย้ายเข้าไปพักอาศัยได้

ภาระทางการเงินที่จะเกิดขึ้นใหม่

ห่วงใยต้องดูแลสมาชิกในครอบครัว

ไม่อยากเปลี่ยนที่อยู่ เพราะไม่คุ้นเคย

อื่นๆ โปรดระบุ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยแรงผลักดัน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึก / ความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คุณคิดว่าสถานการณ์หรือปัจจัยต่อไปนี้มีความสำคัญในระดับใดต่อการย้ายไปพักอาศัยในโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัยในยามสูงวัย

ปัจจัยแรงผลักดัน	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
ด้านสุขภาพ					
1. เมื่อรู้สึกว่าคุณภาพเริ่มแย่ลง					

ปัจจัยแรงผลักดัน	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
2. เมื่อรู้สึกว่าร่างกายเริ่มมีปัญหาในการเคลื่อนไหว					
3. เมื่อไม่สามารถใช้ชีวิตประจำวันด้วยตัวเองได้อย่างปกติ เช่น การขึ้นบันได การอาบน้ำ การทำอาหาร					
4. เมื่อมีการเจ็บป่วยที่ทำให้ต้องเดินทางไปโรงพยาบาลบ่อยครั้งขึ้น					
ด้านที่พักอาศัยในปัจจุบัน					
1. หากเริ่มมีความลำบากในงานดูแลรักษาบ้านด้วยตนเอง เช่น การทำสวน ดูแลต้นไม้ หรือทำความสะอาดบ้าน					
2. หากบ้านในปัจจุบันไม่เหมาะกับการอยู่อาศัยของผู้สูงวัย เช่น มีบันไดหลายชั้น					
3. หากบ้านในปัจจุบันต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลายอย่างเพื่อให้เหมาะสมกับฉันเมื่อมีอายุมากขึ้น					
4. หากบ้านในปัจจุบันอยู่ไกลร้านค้า					
5. หากการเดินทางเข้าออกในละแวกบ้านในปัจจุบัน เริ่มเป็นปัญหา					
ด้านครอบครัวและสังคม					
1. หากคู่ชีวิตสุขภาพย่ำแย่ลงและต้องการการดูแลที่มากขึ้น					
2. หากคู่ชีวิตเสียชีวิตลง					
3. หากไม่ต้องการเป็นภาระในการดูแลให้กับครอบครัว					

ปัจจัยแรงผลักดัน	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
4.หากต้องการความเป็นส่วนตัวและอิสระจากครอบครัว					
5.หากต้องการพบปะผู้คนใหม่ๆ					
6.หากต้องการพบปะผู้คนในวัยเดียวกัน					

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยแรงดึงดูด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึก / ความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คุณคิดว่าสถานการณ์หรือปัจจัยต่อไปนี้มีความสำคัญในระดับใดต่อการย้ายไปพักอาศัยในโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัยในยามสูงวัย

ปัจจัยแรงดึงดูด	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
1.หากที่อยู่ใหม่มีระบบขนส่งให้บริการไปในที่ๆต้องการ เช่น รับส่งไปโรงพยาบาล					
2.หากที่อยู่ใหม่มีกิจกรรมหลากหลายให้เลือกทำได้ เช่น ฟิตเนส ว่ายน้ำ กิจกรรมให้ความรู้ กิจกรรมตามวันสำคัญต่างๆ					
3.หากที่อยู่ใหม่มีรูปแบบที่พักอาศัยให้เลือกได้หลากหลายแบบ เช่น เลือกได้ว่าจะเป็นที่พักแบบ 1 หรือ 2 ห้องนอน ที่พักพร้อมห้องครัวในตัว สไตล์การออกแบบตกแต่งที่หลากหลาย					

ปัจจัยแรงดึงดูด	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
4.หากที่อยู่ใหม่มีความยืดหยุ่นในการถือครอง เช่น ซื้อหรือเช่า พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก					
5.หากที่อยู่ใหม่มีความยืดหยุ่นในการจ่ายเงิน เช่น มีสัญญาเช่าระยะสั้น ไม่ผูกมัดระยะยาว ไม่ต้องวางมัดจำ					
6.หากที่อยู่ใหม่มีความหลากหลายในการให้บริการผู้สูงวัยในแต่ละระดับ เช่น ที่พักอาศัยแบบส่วนตัว ไม่มีผู้ช่วยเหลือ ที่พักอาศัยแบบมีผู้ช่วยเหลือในบางเวลา ที่พักอาศัยที่มีพยาบาลวิชาชีพคอยดูแลตลอดเวลา					
7.หากที่อยู่ใหม่มีบรรยากาศและการบริการเหมือนโรงแรม					
8.หากที่อยู่ใหม่ทำให้ฉันมีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่ฉันชอบและไม่มีโอกาสได้ทำมาก่อน เช่น กีฬา งานศิลปะ					
ด้านทำเลที่ตั้งและสิ่งแวดล้อม					
1.หากที่อยู่ใหม่มีความสะดวกในการเดินทางไปยังที่ต่างๆรอบเมือง					
2.หากละแวกที่อยู่ใหม่ดูน่าปลอดภัย					
3.หากที่อยู่ใหม่แวดล้อมด้วยเพื่อนบ้านที่ดี					
4.หากที่อยู่ใหม่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ฉันคุ้นเคย					
5.หากที่อยู่ใหม่ตั้งอยู่ใกล้กับครอบครัวลูกหลาน					

ปัจจัยแรงดึงดูด	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
6.หากที่อยู่ใหม่ตั้งอยู่ใกล้กับโรงพยาบาลที่รักษาเป็นประจำ					
7.หากที่อยู่ใหม่ใกล้ห้างสรรพสินค้า					
8.หากที่อยู่ใหม่มีสภาพอากาศที่ดี					
ด้านความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ข้อมูล					
1.หากฉันรู้ว่าสามารถคาดหวังอะไรได้บ้างหากย้ายไป					
2.หากฉันมีความรู้และข้อมูลเพียงพอเกี่ยวกับโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัยว่ามีหลายรูปแบบตามสภาพร่างกาย ความเจ็บป่วย และการต้องการความช่วยเหลือในระดับต่างๆ					
3.หากฉันรู้ว่าจะหาข้อมูลโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัยได้จากไหน					
4.หากฉันรู้ว่าต้องย้ายสิ่งของเครื่องใช้อะไรไปบ้าง					
ด้านการเข้าร่วมทางสังคม					
1.ทำให้ฉันมีอิสรภาพเท่าเดิม					
2.ไม่เปลี่ยนแปลงสิ่งที่เป็นอยู่เดิมของฉัน					
3.ไม่ทำให้ฉันรู้สึกว่ายู่ท่ามกลางคนชราที่อ่อนแอและมีแต่โรค					
4.ไม่ทำให้ฉันกลัวที่จะถูกกระทำทารุณ					
5.จะส่งผลกระทบต่อสวัสดิภาพของฉัน					
6.ฉันมีทัศนคติที่ดีต่อที่โครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัย					
7.ไม่ได้ทำให้ฉันรู้สึกแก่					

ปัจจัยแรงดึงดูด	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
8.ไม่ได้ทำให้ฉันรู้สึกเป็นกังวล					
9.ทำให้ฉันยังคงรักษามิตรภาพเท่ากับเพื่อนๆได้					
10.เพื่อนของฉันสนใจที่จะย้ายไปโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัย					
11.ทำให้ฉันยังคงรักษาเครือข่ายทางสังคมได้					

ส่วนที่ 5 ความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึก / ความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คุณคิดว่าสถานการณ์หรือปัจจัยต่อไปนี้มีความสำคัญในระดับใดต่อการย้ายไปพักอาศัยในโครงการชุมชนบ้านพักสำหรับผู้สูงวัยในยามสูงวัย

ความตั้งใจในการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
1.ฉันคาดว่าในอนาคตฉันคงจะย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย					
2.ฉันวางแผนในอนาคต สำหรับการย้ายที่พักอาศัยในยามสูงวัย					
3.ฉันตั้งใจที่จะย้ายไปอยู่ในโครงการชุมชนสำหรับผู้สูงวัย ในอนาคต					

****ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม****